

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVLJE SOMBOR

**ANALIZA ZDRAVSTVENOG STANJA
STANOVNJIŠTVA ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA
2011 GODINE**

Sombor, jun 2012

1. POKAZATELJI VITALNO-DEMOGRAFSKE STATISTIKE

1.1. OSNOVNI PODACI O TERITORIJI I STANOVNIŠTVU

Teritorija Zapadno-Bačkog okruga zauzima površinu od 2420 km² i u svom sastavu ima četiri opštine - Apatin, Kula, Odžaci i Sombor. Okrug ima 37 naselja i 46 registrovanih mesnih zajednica a prosečna gustina naseljenosti iznosi 80 stanovnika po km².

Tabela 1. Karakteristike teritorije–veličina, broj stanovnika i gustina naseljenosti 2010

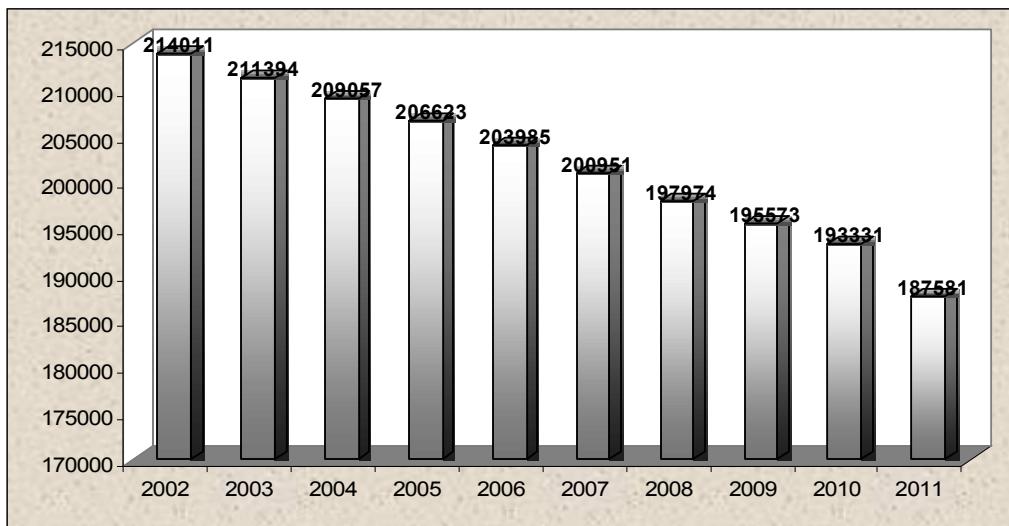
Okrug / opština (veličina u km ²)	Broj stanovnika	Broj naselja	Prosečna gustina naseljenosti
Apatin (350 km ²)	29864	5	85,3
Kula (481 km ²)	44324	7	92,1
Odžaci (411 km ²)	30691	9	74,7
Sombor (1178 km ²)	88452	16	75,2
Zapadno-Bački (2420 km²)	193331	37	79,9

Prema rezultatima popisa stanovništva, na području Zapadno-Bačkog okruga u 2011 godini živelo je 187581 stanovnika. U odnosu na popis iz 2002 godine broj stanovnika smanjen je za 26430 a indeks 2002/2011 iznosi 87,7.

Tabela 2. Odnos broja stanovnika 2002/2011 godine

Okrug/opština	Br.stanovnika 2002	Br.stanovnika 2011	Apsolutni porast-pad	Indeks 2002=100
Apatin	32813	28654	-4159	87,3
Kula	48353	43162	-5191	89,3
Odžaci	35582	30196	-5386	84,9
Sombor	97263	85569	-11694	88,0
Okrug	214011	187581	-26430	87,7

Grafikon 1. Kretanje broja stanovnika Zapadno-bačkog okruga 2002-2011

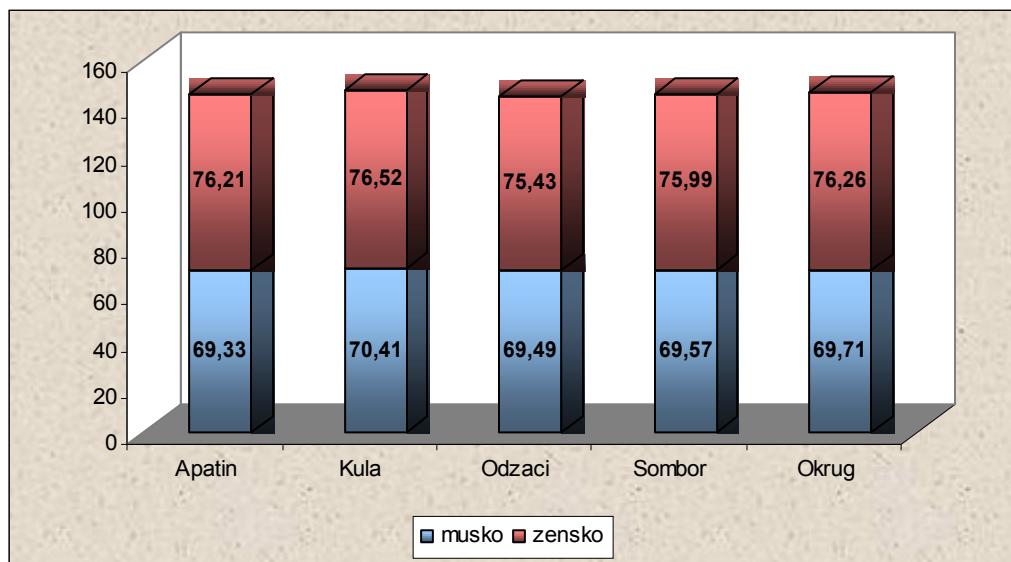
Zapadno-Bački okrug predstavlja područje sa izrazito nepovoljnim karakteristikama vitalno-demografskog razvoja. Osnovno obeležje vitalnih dogadjaja predstavlja stalno opadanje broja živorodjene dece do nivoa koji označava kritičnu tačku prirodne obnove stanovništva i ključna je odrednica izrazitog starenja našeg stanovništva. Kontinuirano smanjenje udela kontigenta mlađih uz stalni porast udela populacije starije životne dobi glavni je razlog dostignutog rekorda u obimu negativnog prirodnog priraštaja našeg stanovništva. Udeo starijih od 65 godina iznosi 17,7%, prosečna starost stanovništva okruga 42,45 godina a index starenja 126,20.

Tabela 3. Osnovni kontigenti stanovništva 2010

okrug opština	pros. starost	indeks starenja	OSNOVNI KONTIGENTI STANOVNIŠTVA									
			radni (15-64)		punoletni (>18)		predškolski (0-6)		školoobav. (7-14)		fertilni (15-49)	
			broj	%	broj	%	broj		broj	%	broj	%
Apatin	42,38	124,53	20447	68,47	24655	82,56	1889	6,33	2325	7,79	6579	22,03
Kula	41,68	115,21	30180	68,09	36335	81,98	2680	6,05	3762	8,49	9987	22,53
Odžaci	42,75	127,78	21072	68,66	25459	82,95	1775	5,71	2371	7,73	6684	21,78
Sombor	42,76	132,13	60776	68,71	73657	83,27	5169	5,84	6613	7,48	19762	22,34
OKRUG	42,45	126,20	132475	68,52	160106	82,81	11513	5,96	15071	7,80	43012	22,25

Kao jedan od najznačajnijih pokazatelja zdravstvenog stanja stanovništva, naročito za međunarodna poređenja, očekivano trajanje života na rođenju za mušku novorođenčad iznosi 69,71 a za žensku 76,26 godina i praktično stagnira u poslednjih nekoliko godina.

**Grafikon 2. Očekivano trajanje života na rođenju
Zapadno-Bački okrug 2010**

1.2. TRENDJOVI U PRIRODNOM KRETANJU STANOVNIŠTVA

NATALITET

Prema podacima za 2011 godinu stopa nataliteta iznosila je 7,1/1000 stanovnika i snižena je u odnosu na 2010 godinu kada je stopa imala vrednost od 8,0/1000. Zapadno-Bački okrug spada u područja sa izrazito niskom stopom nataliteta (ispod 12 živorodjenih na 1000 stanovnika prema merilima SZO).

MORTALITET

Opšta stopa mortaliteta iznosila je u 2011 godini 15,8/1000 stanovnika i snižena je u odnosu na 2010 kada je stopa imala vrednost od 16,3/1000.

Na vrednost stope smrtnosti utiču brojni faktori, pre svega promene u ponašanju i stilu življenja, starosna struktura kao i produženje očekivanog trajaanja života na rođenju.

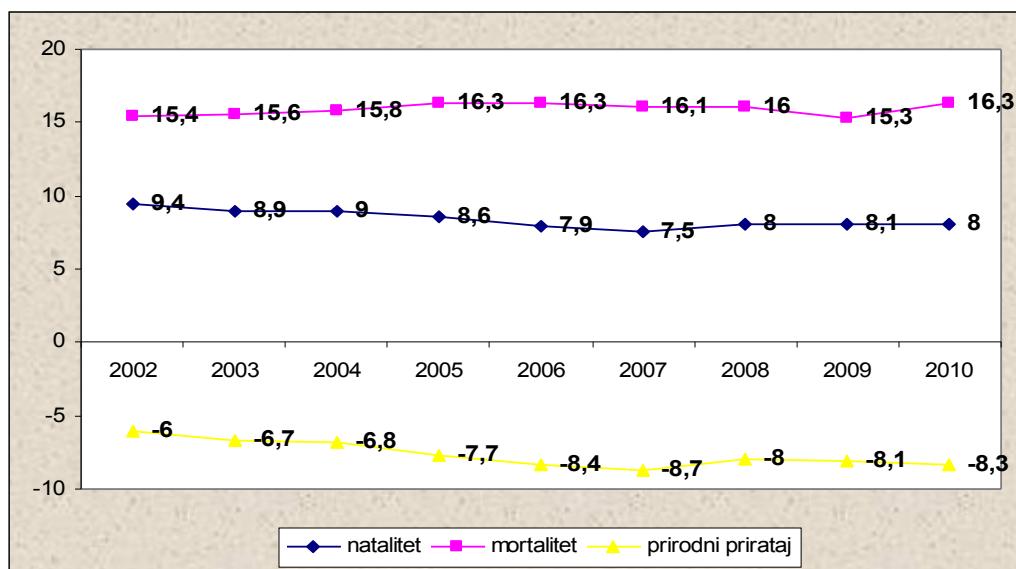
SMRTNOST ODOJČADI

Stopa smrtnosti odojčadi kao jedan od najznačajnijih pokazateljka zdravstvenog stanja celokupne populacije, ima niske vrednosti i prema podacima za 2011 godinu iznosila je 2,9/1000 živorodjenih.

PRIRODNI PRIRAŠTAJ

U 2011 godini stopa prirodnog priraštaja iznosila je -8,7/1000 stanovnika

Grafikon 3. Kretanje stope nataliteta, mortalitet i prirodnog priraštaja na području Zapadno-bačkog okruga 2002-2010

2. STRUKTURA UZROKA SMRTI

U 2010 godini, u četiri opštine Zapadno-Bačkog okruga umrlo je 3143 osoba, od toga 1551 muškaraca i 1592 žena. U strukturi mortaliteta bolesti sistema krvotoka zauzimaju prvo mesto sa udelom od 56,1% a zatim slede tumori (20%), grupa simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi (7,4%), bolesti sistema za disanje (4%) i grupa povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora (3,9%).

Tabela 4. UMRLI PREMA UZROKU SMRTI NA PODRUČJU ZAPADNO-BAČKOG OKRUGA 2010

UZROK SMRTI	APATIN		KULA		ODŽACI		SOMBOR		OKRUG	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
ZARAZNE I PARAZITARNE BOL.	1	0,2	1	0,1	0	0,0	7	0,5	9	0,3
TUMORI	99	20,3	140	20,1	104	18,6	286	20,4	629	20,0
BOLESTI KRVI, KRVOTVORNIH ORGANA I POR. IMUNITETA	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	0,1	2	0,1
BOL. ŽLEZDA SA UNUTRAŠNJIM LUČENJEM, ISHRANE I METAB.	2	0,4	2	0,3	9	1,6	12	0,8	25	0,8
DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREM.EĆAJI PONAŠANJA	3	0,4	8	1,1	8	1,4	21	1,5	40	1,3
BOLESTI NERVNOG SISTEMA	5	1,0	5	0,7	7	1,2	11	0,8	28	0,9
BOLESTI UVA I MAST. NASTAVKA	0	0,0	1	0,1	0	0,0	0	0,0	1	0,0
BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	284	58,2	425	61,1	320	57,3	733	52,3	1762	56,1
BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	21	4,3	26	3,7	31	5,5	48	3,4	126	4,0
BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	20	4,1	18	2,6	19	3,4	60	4,3	117	3,7
BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	0	0,0	1	0,1	0	0,0	1	0,1	2	0,1
BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	6	1,2	8	1,1	12	2,1	14	1,0	40	1,3
STANJA U PORODAJNOM PER.	0	0,0	1	0,1	0	0,0	3	0,2	4	0,1
SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LAB. NALAZI	29	5,9	31	4,4	28	5,0	146	10,4	234	7,4
POVREDE,TROVANJA I POSLED. DELOVANJA SPOLJ. FAKTORA	18	3,7	29	4,2	20	3,6	57	4,1	124	3,9
UKUPNO	488	100	696	100	558	100	1401	100	3143	100

2.1. BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA

Tokom 2010 godine od bolesti sistema krvotoka umrlo je 1762 osoba, od toga 771 muškaraca i 991 žena. Vodeći uzroci smrti u ovoj grupi bolesti su iz podgrupe druge bolesti srca sa 817 umrlih (46,4%) a zatim slede bolesti krvnih sudova mozga sa 424 umrlih (24,1%) i ateroskleroza sa 284 umrlih (16,1%).

Tabela 5. Umrli od bolesti sistema krvotoka prema uzroku smrti i polu na području Zapadno-Bačkog okruga 2010

UZROK SMRTI	BROJ UMRLIH					
	ukupno		muškarci		žene	
	broj	%	broj	%	broj	%
1.druge bolesti srca	817	46,4	371	48,1	446	45,3
2.bolesti krvnih sudova mozga	424	24,1	189	24,5	235	23,7
3.aterpskleroza	284	16,1	90	11,7	194	19,6
4.ishemične bolesti srca	181	10,3	96	12,4	85	8,6
5.bolesti pov. krvnog pritiska	45	2,5	19	2,5	26	2,6
ostalo	11	0,6	6	0,1	5	0,5
UKUPNO	1762	100	771	100	991	100

2.2. TUMORI

Ova grupa bolesti zauzima drugu poziciju vodećih uzroka smrti stanovništva Zapadno-Bačkog okruga sa 629 umrlih što čini 20% u strukturi mortalitata. Od ukupnog broja, umrlih muškaraca bilo je 367 a žena 262.

Kada je u pitanju lokalizacija malignih tumora kod muškaraca dominiraju - maligni tumor traheje, bronha i pluća (35,7%) i maligni tumor kolona i rektuma (13,3%). Vodeći uzroci smrti kod žena bili su - maligni tumor dojke (17,9%) i maligni tumor traheje, bronha i pluća (15,6%).

Tabela 6. Umrli od tumora prema uzroku smrti i polu na području Zapadno-Bačkog okruga 2010

LOKALIZACIJA TUMORA	muškarci		LOKALIZACIJA TUMORA	žene	
	broj	%		broj	%
1.traheja,bronh i pluća	131	35,7	1.dojka	47	17,9
2.kolon i rektum	49	13,3	2. traheja,bronh i pluća	41	15,6
3.prostata	32	8,7	3. kolon i rektum	32	12,2
4.želudac	20	5,4	4.moždane opne,mozak i dr.delovi CNS-a	14	5,3
5.mokraćna bešika	12	3,3	5.želudac	12	4,6
ostalo	123	33,5	ostalo	116	44,3
UKUPNO	367	100	UKUPNO	262	100

2.3. SIMPTOMI, ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI

Na visokom trećem mestu strukture uzroka smrti nalazi se grupa simptomi, znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi sa 234 umrlih ili 7,4%. U ukupnom broju, umrlih žena bilo je 124 a muškaraca 110. Pozicija ove grupe bolesti u strukturi mortaliteta ukazuje na potrebu unapredjenja kvaliteta podataka u vezi sa utvrđivanjem uzroka smrti i primenjene klasifikacije bolesti, povreda i uzroka smrti.

2.4. BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE

Bolesti sistema za disanje nalaze se na četvrtom mestu vodećih uzroka smrti sa 126 umrlih ili 4% a najčešći uzroci smrti u ovoj grupi bolesti bili su: hronične bolesti donjih disajnih puteva (61,1%), druge bolesti disajnih organa (21,4%) i pneumonia (16,7%).

Tabela 7. Umrli od bolesti sistema za disanje prema uzroku smrti i polu na području Zapadno-Bačkog okruga 2009

UZROK SMRTI	BROJ UMRLIH					
	ukupno		muškarci		žene	
	broj	%	broj	%	broj	%
1.hronične bolesti donjih dis.puteva	77	61,1	48	67,6	29	52,7
2.druge bolesti disajnih organa	27	21,4	12	16,9	15	27,3
3. pneumonia	21	16,7	10	14,1	11	20,0
4.druge ak.infekcije donjih dis.puteva	1	0,8	1	1,4	0	0,0
UKUPNO	126	100	71	100	55	100

2.5. POVREDE, TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA

Grupa povrede, trovanja i posledice delovanja spoljnih faktora zauzima peto mesto u poretku vodećih uzroka smrti sa 124 umrlih ili 3,9%, od toga 91 muškaraca i 33 žena. U okviru ove grupe bolesti vodeće uzroke smrti predstavljaju: druge povrede (58,9%); povrede glave, vrata, grudnog koša i trbuha (35,5%) i povrede donjih ekstremiteta (2,4%).

**Tabela 8. Umrli od povreda i trovanja prema uzroku smrti i polu na području
Zapadno-Bačkog okruga 2009**

UZROK SMRTI	BROJ UMRLIH					
	ukupno		muškarci		žene	
	broj	%	broj	%	broj	%
1.druge povrede	73	58,9	48	52,7	25	75,7
2.povrede glave, vrata, gr.koša i trbuha	44	35,5	40	43,9	4	12,1
3.povrede donjih ekstremiteta	3	2,4	0	0,0	3	9,1
4.opekotine i promrzline	2	1,6	1	1,1	1	3,0
5.trovanja	2	1,6	2	2,2	0	0,0
UKUPNO	124	100	91	100	33	100

3. MORBIDITETNA STATISTIKA

3.1. VANBOLNIČKI MORBIDITET

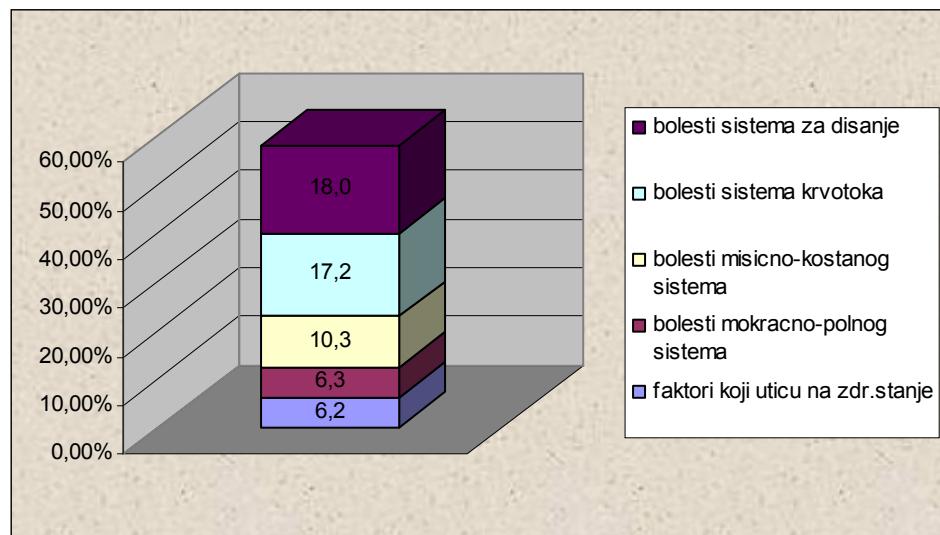
3.1.1. Služba opšte medicine

U službama opšte medicine tokom 2011 godine registrovano je 192089 oboljenja i ovaj broj neznatno je povećan u odnosu na 2010 godinu. Na prvom mestu u strukturi morbiditeta nalaze se bolesti sistema za disanje sa udelom od 18% ispred grupe bolesti sistema krvotoka sa 17,2%. Bolesti mišićno-koštanog sistema zauzimaju treću poziciju a zatim slede bolesti mokračno-polnog sistema na četvrtom i faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom na petom mestu.

**Tabela 9. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBI OPŠTE MEDICINE
ZAPADNO-BAČKI OKRUG 2011**

Grupa	Grupa bolesti	Broj	%
I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	4531	2,3
II	TUMORI	3440	1,7
III	BOL. KRV I KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	2927	1,5
IV	BOL.ŽLEZDA SA UNUTR. LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	9814	5,1
V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	13297	6,9
VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	5486	2,8
VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	4226	2,2
VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	3712	1,9
IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	33127	17,2
X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	34681	18,0
XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	9807	5,1
XII	BOLESTI KOŽE I BOLESTI POTKOŽNOG TKIVA	7580	3,9
XIII	BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	19973	10,3
XIV	BOLESTI MOKRAČNO-POLNOG SISTEMA	12102	6,3
XV	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	148	0,1
XVI	STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	0	0,0
XVII	UROĐ.NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HRMOS. NENORMALNOSTI	57	0,0
XVIII	SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	6034	3,1
XIX	POVREDE,TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	9144	4,7
XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDR.STANJE I KONTAKT ZA ZDR.SLUŽBOM	12003	6,2
U K U P N O		192089	100

Grafikon 4. Vodeće grupe bolesti u službi opšte medicine 2011

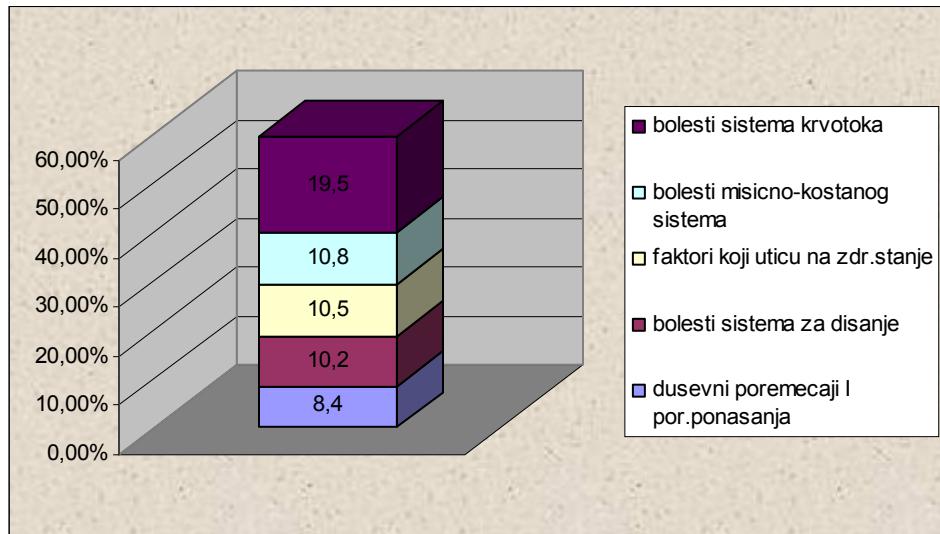
3.1.2. Služba medicine rada

U službi medicine rada registrovano je tokom godine 18439 oboljenja i ovaj broj smanjen je u odnosu na 2010 za 4%. Na prvom mestu nalaze se bolesti sistema krvotoka sa udelom od 19,5% a zatim slede bolesti mišićno-koštanog sistema i vezivnog tkiva, faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom, bolesti sistema za disanje i duševni poremećaji i poremećaji ponašanja.

**Tabela 10. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBI MEDICINE RADA
ZAPADNO-BAČKI OKRUG 2011**

Grupa	Grupa bolesti	Broj	%
I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	467	2,5
II	TUMORI	315	1,7
III	BOL. KRVI I KRVOTVORNIH ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	356	1,9
IV	BOL.ŽLEZDA SA UNUTR. LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	981	5,3
V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	1554	8,4
VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	1128	6,1
VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	423	2,2
VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	380	2,0
IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	3614	19,5
X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	1894	10,2
XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	1107	6
XII	BOLESTI KOŽE I BOLESTI POTKOŽNOG TKIVA	502	2,7
XIII	BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	2004	10,8
XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	1070	5,8
XV	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	65	0,3
XVI	STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	14	0,0
XVII	UROĐ.NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HROMOS. NENORMALNOSTI	0	0,0
XVIII	SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	220	1,1
XIX	POVREDE,TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	395	2,1
XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDR.STANJE I KONTAKT ZA ZDR.SLUŽBOM	1950	10,5
UKUPNO		18439	100

Grafikon 5. Vodeće grupe bolesti u službi medicine rada 2011

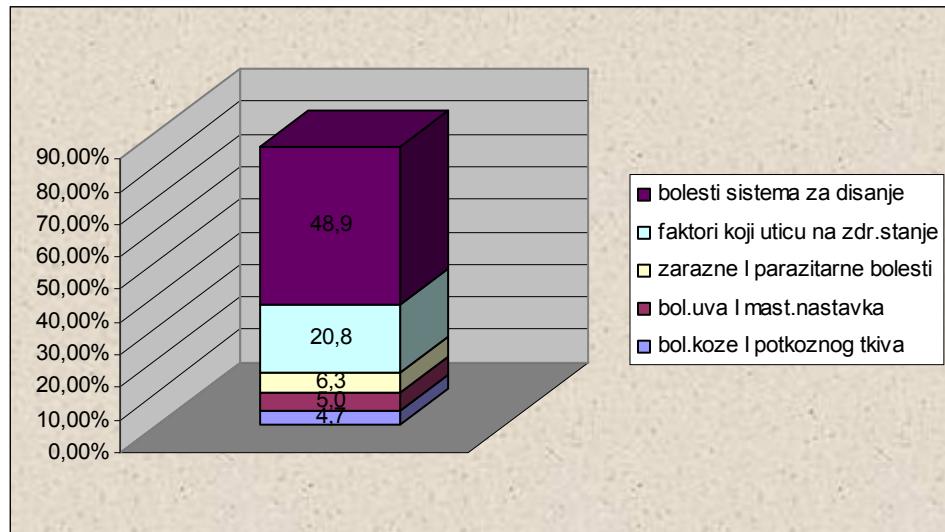
3.1.3. Služba za zdravstvenu zaštitu dece

U službama za zdravstvenu zaštitu predškolske dece evidentirano je tokom godine 56336 oboljenja, što je za 3% više nego u prethodnoj godini. U strukturi morbiditeta najčešće su registrovane bolesti sistema za disanje sa učešćem od 48,9% a zatim slede faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom, zarazne i parazitarne bolesti, bolesti uva i mastoidnog nastavka i bolesti kože i potkožnog tkiva.

**Tabela 11. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBI ZA ZDRAVSTVENU ZAŠТИTU DECE
ZAPADNO-BAČKI OKRUG 2011**

Grupa	Grupa bolesti	Broj	%
I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	3556	6,3
II	TUMORI	17	0,0
III	BOL. KRV I KRVOTVORNih ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	518	0,9
IV	BOL.ŽLEZDA SA UNUTR. LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	95	0,0
V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	125	0,2
VI	BOLESTI NERVNOG SISTEMA	195	0,3
VII	BOLESTI OKA I PRIPONJAKA OKA	1255	2,2
VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOG NASTAVKA	2819	5,0
IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	20	0,0
X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	27563	48,9
XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	1547	2,7
XII	BOLESTI KOŽE I BOLESTI POTKOŽNOG TKIVA	2668	4,7
XIII	BOLESTI MIŠICNO-KOŠTANOG SISTEMA I VEZIVNOG TKIVA	99	0,1
XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOG SISTEMA	742	1,3
XV	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	0	0,0
XVI	STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	593	1,0
XVII	UROĐ.NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HROMOS. NENORMALNOSTI	291	0,5
XVIII	SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	1692	3,0
XIX	POVREDE,TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	802	1,4
XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDR.STANJE I KONTAKT ZA ZDR.SLUŽBOM	11739	20,8
UKUPNO		56336	100

Grafikon 6. Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu dece 2011

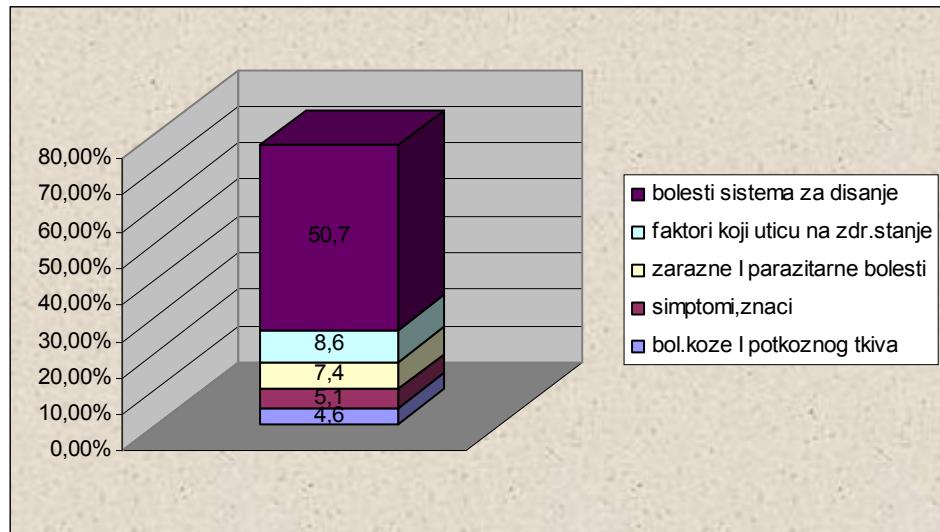
3.1.4. Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine

U službama za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine utvrđeno je tokom godine 48878 oboljenja, što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja smanjenje za oko 5 za %. U morbiditetu školske dece i omladine dominirale su bolesti sistema za disanje sa udelom od 50,7% a zatim slede faktori koji utiču na zdravstveno stanje i kontakt sa zdravstvenom službom, zarazne i parazitarne bolesti, grupa simptomi,znaci i patološki klinički i laboratorijski nalazi i bolesti kože i potkožnog tkiva.

Tabela 12. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBI ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU ŠKOLSKE DECE I OMLADINE ZAPADNO-BAČKI OKRUG 2011

Grupa	Grupa bolesti	Broj	%
I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	3630	7,4
II	TUMORI	60	0,1
III	BOL. KRVI I KRVOTVORNih ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	253	0,5
IV	BOL.ŽLEZDA SA UNUTR. LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	280	0,6
V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	325	0,7
VI	BOLESTI NERVNog SISTEMA	492	1,0
VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	1104	2,2
VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOg NASTAVKA	2181	4,4
IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	179	0,3
X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	24794	50,7
XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	2139	4,3
XII	BOLESTI KOŽE I BOLESTI POTKOŽNOg TKIVA	2264	4,6
XIII	BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOg SISTEMA I VEZIVNOg TKIVA	857	1,7
XIV	BOLESTI MOKRAĆNO-POLNOg SISTEMA	1407	2,9
XV	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	3	0,0
XVI	STANJA U Porođajnom PERIODU	0	0,0
XVII	UROĐ.NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HROMOS. NENORMALNOSTI	82	0,1
XVIII	SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	2492	5,1
XIX	POVREDE,TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	2127	4,3
XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDR.STANJE I KONTAKT ZA ZDR.SLUŽBOM	4209	8,6
U K U P N O		48878	100

Grafikon 7. Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine 2011

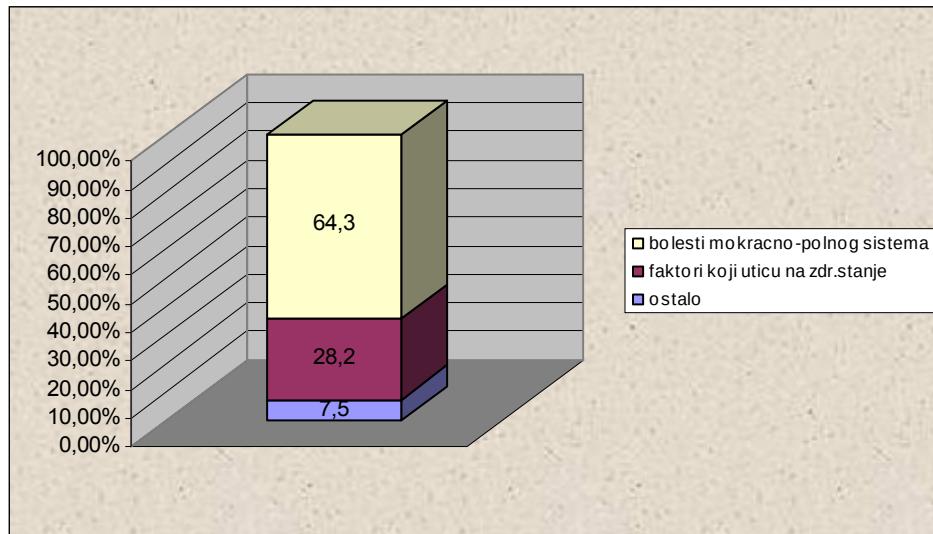
3.1.5. Služba za zdravstvenu zaštitu žena

U službi za zdravstvenu zaštitu žena ukupno utvrđeno je tokom godine 21506 oboljenja, što predstavlja blago smanjenje u odnosu na prethodnu godinu. Redosled vodećih grupa bolesti nije se bitnije menjao u odnosu na 2010 i pokazuje da žene najčešće oboljevaju od bolesti mokračno-polnog sistema koje čine 64,3% u ukupnom oboljevanju a zatim slede faktori koji utiču na zdravstveno stanje, grupa trudnoća, rađanje i babinje, tumori i zarazne i parazitarne bolesti.

**Tabela 13. REGISTROVANI MORBIDITET U SLUŽBI ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU ŽENA
ZAPADNO-BAČKI OKRUG 2011**

Grupa	Grupa bolesti	Broj	%
I	ZARAZNE BOLESTI I PARAZITARNE BOLESTI	100	0,5
II	TUMORI	583	2,7
III	BOL. KRVI I KRVOTVORNih ORGANA I POREMEĆAJI IMUNITETA	17	0,1
IV	BOL.ŽLEZDA SA UNUTR. LUČENJEM, ISHRANE I METABOLIZMA	1	0,0
V	DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	1	0,0
VI	BOLESTI NERVNog SISTEMA	0	0,0
VII	BOLESTI OKA I PRIPOJAKA OKA	0	0,0
VIII	BOLESTI UVA I BOLESTI MASTOIDNOg NASTAVKA	0	0,0
IX	BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	0	0,0
X	BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	0	0,0
XI	BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	1	0,0
XII	BOLESTI KOŽE I BOLESTI POTKOŽNOg TKIVA	33	0,2
XIII	BOLESTI MIŠIĆNO-KOŠTANOg SISTEMA I VEZIVNOg TKIVA	0	0,0
XIV	BOLESTI MOKRAČNO-POLNOg SISTEMA	13841	64,3
XV	TRUDNOĆA, RAĐANJE I BABINJE	862	4,0
XVI	STANJA U POROĐAJNOM PERIODU	2	0,0
XVII	UROĐ.NAKAZNOSTI, DEFORMACIJE I HROMOS. NENORMALNOSTI	1	0,0
XVIII	SIMPTOMI,ZNACI I PATOLOŠKI KLINIČKI I LABORATORIJSKI NALAZI	1	0,0
XIX	POVREDE,TROVANJA I POSLEDICE DELOVANJA SPOLJNIH FAKTORA	1	0,0
XXI	FAKTORI KOJI UTIČU NA ZDR.STANJE I KONTAKT ZA ZDR.SLUŽBOM	6062	28,2
U K U P N O		21506	100

Grafikon 8. Vodeće grupe bolesti u službi za zdravstvenu zaštitu žena 2011

3.2. BOLNIČKI MORBIDITET I MORTALITET

3.2.1. Bolnički morbiditet

U opštoj bolnici u Somboru topkom 2011 godine registrovano je ukupno 19302 oboljenja.U strukturi morbiditeta prvo mesto zauzimaju tumori sa udelenom od 23,6%, na drugom mestu su bolesti sistema krvotoka sa učešćem od 15,5% a zatim slede bolesti sistema za varenje, duševni poremećaji i poremećaj ponašanja te bolesti sistema za disanje.

Grafikon 9. Vodeće grupe bolesti u strukturi bolničkog morbiditeta 2011

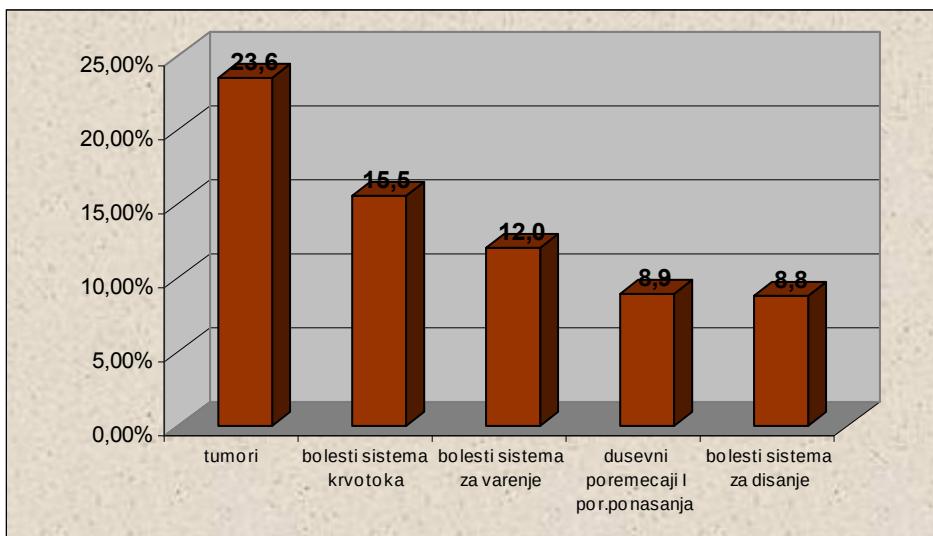

Tabela 14. Vodeće dijagnoze unutar vodećih grupa bolesti

Grupa bolesti	Vodeće dijagnoze	Broj	%
II TUMORI	Zločudni tumor dojke	762	16,7
	Zločudni tumor dušnika i pluća	609	13,3
	Zločudni tumor debelog creva	424	9,2
	Ukupno	4651	100
IX BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	Infarkt mozga	895	29,9
	Akutan infarkt srca	332	11,0
	Nedovoljna funk.leve komore srca	262	8,7
	Ukupno	2992	100
XI BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	Kamen u žučnoj kesi	496	21,4
	Preponska kila	338	14,5
	Zap.želuca i dvanaestopalačnog cr.	137	5,9
	Ukupno	2317	100
V DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	Shizofrenija	443	25,7
	Depresija	189	11,0
	Duš. poremećaji i por. ponašanja uzrokovani upotrebom alkohola	167	9,7
	Ukupno	1718	100
X BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	Zapaljenje pluća, mikro.neoznačen	320	18,9
	Hr.bol.krajnika i trećeg krajnika	203	11,9
	Zapaljenje pluća uzr.bakterijama	79	4,6
	Ukupno	1692	100

3.2.2. Bolnički mortalitet

U protekloj godini u opštoj bolnici umrlo je 1018 osoba a najčešći uzroci smrti bili su iz grupe bolesti sistema krvotoka sa učešćem od 58,3% a zatim slede tumori, bolesti sistema za disanje, zarazne i parazitarne bolesti i bolesti sistema za varenje.

Grafikon 10. Vodeće grupe bolesti u strukturi bolničkog mortaliteta 2011

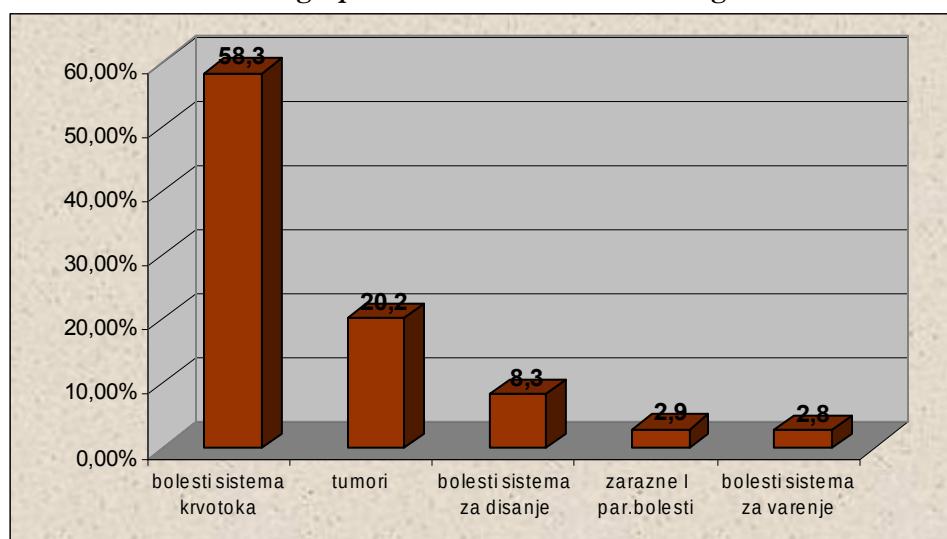

Tabela 15. Vodeće dijagnoze unutar vodećih grupa bolesti

Grupa bolesti	Vodeće dijagnoze	Broj	%
IX BOLESTI SISTEMA KRVOTOKA	Infarkt mozga	157	26,5
	Oboljenja srčanog mišića	90	15,2
	Akutan infarkt srca	41	6,9
	Ukupno	593	100
II TUMORI	Zločudni tumor dušnika i pluća	61	29,6
	Zločudni tumor debelog creva	13	6,3
	Zl. tumor bez označ. lokalizacije	5	2,4
	Ukupno	206	100
X BOLESTI SISTEMA ZA DISANJE	Druga hr.opstruktivna bolest pluća	22	25,8
	Zapaljenje pluća, mikro.neoznačen	15	17,6
	Otok pluća	13	15,3
	Ukupno	85	100
I ZARAZNE I PAR.BOLESTI	Toksički šok	12	40,0
	Zap.cрева узр.Clostridium difficile	3	10,0
	Druge sepse-trovanja	3	10,0
	Ukupno	30	100
XI BOLESTI SISTEMA ZA VARENJE	Bolest jetre узр.alkoholom	6	20,6
	Grizlica želuca	5	17,2
	Nedovoljna funkcija jetre	2	6,8
	Ukupno	29	100

4. KORIŠĆENJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

4.1. PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

4.1.1. Služba opšte medicine

Zdravstvenu zaštitu odraslotu stanovništvu tokom 2011 godine pružala su 93 lekara i 146 zdravstvenih radnika sa višom i srednjom stručnom spremom. Sa nižom stručnom spremom zaposleno je 25 lica. Prosečan broj stanovnika po jednom lekaru iznosio je 1697 (od 1614 u Somboru do 1871 u Apatinu), dok je obezbeđenost stanovništva lekarima predviđena Pravilnikom o bližim uslovima za obavljanje zdravstvene delatnosti - 1 lekar na 1600 stanovnika.

Ukupan broj poseta kod lekara iznosio je 768553, od toga prvih 195389. Odnos prvih i ponovnih poseta iznosio je 2,9. Po jednom stanovniku ostvareno je u proseku 4,9 poseta za godinu dana dok se prosečno opterećenje lekara na godišnjem nivou kretalo u rasponu od 7587 poseta u Somboru do 10883 u Odžacima.

Tabela 16. Kadrovi i posete u službi opšte medicine na području Zapadno-Bačkog okruga 2011

Opština Okrug	Populacija odraslih	Lekari	Viša i srednja stručna spremu	Sa nižom spremom	Ukupno poseta kod lekara	Od toga prvih	Posete ostalim zdravst. radnicima	Prosečan broj poseta na 1 osobu	Broj stan. na jednog lekara	Broj sestara na 1 lekara	Posete po lek. u toku godine	Broj ponovnih poseta na prvu
Apatin	24320	13	31	0	105765	30457	103258	4,3	1871	2,4	8136	2,5
Kula	35794	21	25	0	169003	36774	169003	4,7	1704	1,2	8048	3,6
Odžaci	25082	14	32	0	152359	22620	84981	6,1	1791	2,3	10883	5,7
Sombor	72629	45	58	25	341426	105538	372961	4,7	1614	1,3	7587	2,2
OKRUG	157825	93	146	25	768553	195389	730203	4,9	1697	1,6	8264	2,9

4.1.2. Služba medicine rada

Zdravstvenu zaštitu u službama medicine rada obezbeđivalo je tokom godine 16 lekara, 14 zaposlenih sa višom i srednjom stručnom spremom i 1 sa nižom. Broj zaposlenih po jednom lekaru iznosio je 2854 (od 2143 u Somboru do 9288 u Kulji), dok je kriterijum predviđen Pravilnikom 3000 zaposlenih na 1 lekaru.

U ordinacijama lekara registrovano je tokom godine 50821 poseta, od čega 17769 prvih. Prosečan broj poseta po zaposlenom iznosio je 1,1 za godinu dana a godišnja optrećenost lekara kretala se u rasponu od 153 posete po lekaru u Kulji do 5569 u Apatinu.

Tabela 17. Kadrovi i posete u službi medicine rada na području Zapadno-Bačkog okruga 2011

Opština Okrug	Populacija zaposlenih	Lekari	Viša i srednja stručna spremu	Sa nižom spremom	Ukupno poseta kod lekara	Od toga prvih	Posete ostalim zdravst. radnicima	Prosečan broj poseta na 1 osobu	Broj stan. na jednog lekara	Broj sestara na 1 lekara	Posete po lek. u toku godine	Broj ponovnih poseta na prvu
Apatin	6106	2	2	0	11139	3030	11139	1,8	3053	1,0	5569	2,7
Kula	9288	1	1	0	153	152	153	0,02	9288	1,0	153	0,0
Odžaci	6689	2	1	0	7392	2460	1074	1,1	3344	2,0	3696	2,0
Sombor DZ+žel.amb.	23575	11	10	1	32137	12127	20745	1,4	2143	1,1	2921	1,6
Okrug	45658	16	14	1	50821	17769	33111	1,1	2854	1,1	3176	1,9

4.1.3. Služba za zdravstvenu zaštitu dece

Zdravstvenu zaštitu predškolske dece obezbeđivalo je u 2011 godini 15 lekara i 20 zdravstvenih radnika sa višom i srednjom stručnom spremom, uz napomenu da u opštinama Apatin, Kula i Odžaci isti kadar obezbeđuje zdravstvenu zaštitu za obe kategorije dece (predškolsku i školsku decu i omladinu) što se odnosi i na ukupan broj poseta.

U lekarskim ordinacijama registrovano je tokom godine 89437 poseta, od toga prvih 59595. Odnos prvih i ponovnih poseta iznosio je 0,5. Po jednom detetu beleži se u proseku 7,8 poseta za godinu dana. Tokom godine, u okviru rada savetovališta, poseta odojcadi bilo je 8956 a poseta ostale dece 3637.

Tabela 18. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu dece na području Zapadno-Bačkog okruga 2011

Opština Okrug	Broj dece 0-6 godina	Lekari	Viša i srednja stručna spremu	Ukupno poseta kod lekara	Od toga prvih	Posete ostalim zdravst. radnicima	Prosečan broj poseta na 1 dete	Broj ponovnih poseta na prvu
Apatin	1889	0*	0*	11258	7356	9138	5,9	0,5
Kula	2680	8	11	22202	15509	15882	8,3	0,4
Odžaci	1775	0*	0*	21414	13368	7026	12,1	0,6
Sombor	5169	7	9	34563	23362	46911	6,7	0,5
Okrug	11513	15	20	89437	59595	78957	7,8	0,5

* Podaci su prikazani u izveštaju Službe za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine

4.1.4. Služba za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine

Zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine pružalo je u protekloj godini 15 lekara i 22 zdravstvena radnika sa višom i srednjom stručnom spremom. Na području opštine Sombor, obezbeđenost službe lekarima nije u okvirima standarda predviđenih Pravilnikom o uslovima za obavljanje zdravstvene delatnosti (1 lekar na 1500 dece), već iznosi 1776 dece školske dobi na 1 lekar.

U ordinacijama lekara registrirano je 97720 poseta, od toga prvih 69612. Broj ponovnih poseta na prvu iznosi 0,6 a po jednom detetu ostvareno je u proseku 4,1 poseta za godinu dana.

Tabela 19. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine na području Zapadno-Bačkog okruga 2011

Opština Okrug	Broj dece 7-18 godina	Lekari	Viša i srednja stručna spremma	Ukupno poseta kod lekara	Od toga prvih	Posete ostalim zdravst. radnicima	Prosečan broj poseta na 1 dete	Broj ponovnih poseta na prvu
Apatin	3655	5	7	8881	5861	9382	2,4	0,5
Kula	5850	0*	0*	25449	17345	18976	4,3	0,5
Odžaci	3834	4	6	23475	14885	6675	6,1	0,6
Sombor	10654	6	9	39915	22931	48563	3,7	0,7
Okrug	23993	15	22	97720	61022	83596	4,1	0,6

* Podaci su prikazani u izveštaju Službe za zdravstvenu zaštitu predškolske dece

4.1.5. Služba za zdravstvenu zaštitu žena

U službama za zdravstvenu zaštitu žena na području okruga radilo je u 2011 godini 13 lekara i 15 zdravstvenih radnika sa višom i srednjom stručnom spremom. Broj žena na 1 lekaru iznosi 5746 (od 3385 u Odžacima do 9739 u Kuli), dok je kriterijum predviđenim Pravilnikom – 1 lekar na 6500 žena starijih od 15 godina.

Tokom godine registrovano je 39709 poseta kod lekara, od toga prvih 23711. Na svaku prvu ostvareno je u proseku 0,7 ponovnih poseta, dok je prosečan broj poseta na jednu ženu iznosi 0,5 na godišnjem nivou. Broj poseta po lekaru u toku godine kretao se od 1666 u Somboru do 6090 u Kuli.

Tabela 20. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu žena na području Zapadno-Bačkog okruga 2011

Opština Okrug	Broj žena 15 i više godina	Lekari	Viša i srednja stručna spremna	Ukupno poseta kod lekara	Od toga prvih	Posete ostalim zdravst. radnicima	Prosečan broj poseta na 1 ženu	Broj žena na jednog lekara	Broj sestara na 1 lekara	Posete po lek. u toku godine	Broj ponovnih poseta na prvu
Apatin	13251	3	3	6467	2668	6307	0,5	4417	1,0	2156	1,4
Kula	19478	2	3	12181	9083	15026	0,6	9739	1,5	6090	0,3
Odžaci	13539	2	2	11066	7214	11066	0,8	3385	2,0	2766	0,5
Sombor	39930	6	7	9995	4746	24985	0,3	6655	0,9	1666	1,1
Okrug	86198	13	15	39709	23711	89783	0,5	5746	1,0	2647	0,7

4.1.6. Služba za zdravstvenu zaštitu usta i zuba

Predskolska i skolska deca

Stomatološku zdravstvenu zaštitu predškolske i školske dece obezbeđivalo je tokom 2011 godine 20 lekara i 17 zubnih tehničara i asistenata.

U službama za zaštitu i lečenje usta i zuba ostvareno je tokom godine 72888 poseta i realizovano 51879 usluga, od toga: plombiranja zuba (15971), hirurških intervencija (21518), radova vezanih za ortodonciju (10575) i lečenja mekih tkiva (3815). Prosečan broj poseta po 1 lekaru iznosio je 3644 i kretao se od 2790 u Somboru do 7748 u Odzacima.

**Tabela 21. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu usta i zuba na području Zapadno-Bačkog okruga 2011
- predskolska i skolska deca i omladina -**

Opština Okrug	K A D A R I P O S E T E						U S L U G E					
	Lekari ukupno	Zubni lekari	Z.lekari na specijalizaciji	Z.lekari specijalisti	Zubni tehn. i asistenti	Posete ukupno	Plombirani zubi	Hirurške intervencije	Protetski radovi	Orto-doncija	Lečenje mekih tkiva	Posete po 1 lekaru
Apatin	3	2	0	1	3	10347	2662	2322	0	1546	299	3449
Kula	6	4	0	2	6	21932	5225	3849	0	0	1191	3655
Odžaci	2	1	0	1	2	15496	2375	8793	0	4326	444	7748
Sombor	9	5	0	4	6	25113	5709	6554	0	4703	1881	2790
Okrug	20	12	0	8	17	72888	15971	21518	0	10575	3815	3644

O d r a s l i

U obezbeđivanju zdravstvene zaštite usta i zuba odrasloim stanovništvu učestvovala su 33 lekara i 48 zubnih tehničara i asistenata. Tokom godine u službama je ostvareno 39160 poseta i realizovano 26385 usluga, od toga: plombiranja zuba (10342), hirurških intervencija (12307), protetskih radova (2271) i lečenja mekih tkiva (1465). Prosečan broj poseta po 1 lekaru iznosio je 1187 i kretao se u rasponu od 872 u Somboru do 2034 u Apatinu.

**Tabela 22. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu usta i zuba na području Zapadno-Bačkog okruga 2011
- o d r a s l i -**

Opština Okrug	K A D A R I P O S E T E						U S L U G E					
	Lekari ukupno	Zubni lekari	Z.lekari na specijalizaciji	Z.lekari specijalisti	Zubni tehn. i asistenti	Posete ukupno	Plombirani zubi	Hirurške intervencije	Protetski radovi	Orto-doncija	Lečenje mekih tkiva	Posete po 1 lekaru
Apatin	4	3	0	1	8	8136	1908	1904	415	0	547	2034
Kula	5	4	0	1	7	4717	955	2586	317	0	29	943
Odžaci	6	6	0	0	11	10601	1828	3380	420	0	301	1767
Sombor DZ+žel.amb.	18	12	1	6	22	15706	5651	4437	1119	0	588	872
Okrug	33	25	1	2	48	39160	10342	12307	2271	0	1465	1187

U privatnim stomatološkim ordinacijama (koje su dostavljale izveštaje o radu u 2011) radilo je 17 lekara i 7 zubnih tehničara i asistenata. Tokom godine ostvareno je ukupno 7616 poseta i 8499 usluga, od toga: plombiranja zuba (4667), hirurskih intervencija (2427), protetskih radova (441), radova vezanih za ortodonciju (35) i lečenja mekih tkiva (929). Prosečan broj poseta po 1 lekaru iznosio je 448.

**Tabela 23. Kadrovi i posete u službi za zdravstvenu zaštitu usta i zuba na području Zapadno-Bačkog okruga 2011
- p r i v a t n a p r a k s a -**

Opština Okrug	K A D A R I P O S E T E						U S L U G E					
	Lekari ukupno	Zubni lekari	Z.lekari na specijalizaciji	Z.lekari specijalisti	Zubni tehn. i asistenti	Posete ukupno	Plombirani zubi	Hirurške intervencije	Protetski radovi	Orto-doncija	Lečenje mekih tkiva	Posete po 1 lekaru
Apatin	1	1	0	0	1	917	311	0	0	0	0	917
Kula	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Odžaci	5	4	0	1	2	2337	1412	1135	85	35	21	467
Sombor	11	8	0	3	4	4362	2944	1292	356	0	908	396
Ukupno	17	13	0	4	7	7616	4667	2427	441	35	929	448

4.1.7. Služba hitne medicinske pomoći

Hitnu medicinsku pomoć u 2011 godini pružalo je 40 lekara i 58 zdravstvenih radnika sa višom i srednjom stručnom spremom. Tokom godine u službi je ostvareno 50335 poseta kod lekara i 78691 usluga kod ostalih medicinskih radnika. Lekari su ostvarili 16381 a ostali medicinski radnici 16914 kućnih poseta.

Tabela 24. Aktivnosti u službi hitne medicinske pomoći 2011

Opština	Lekari	Viša i srednja s. sprema	P O S E T E			
			Kod lekara	Ost.med. radnika	Kućne podete	
					Lekara	Ost.med.r.
Apatin	5	12	12698	22530	3224	3757
Kula	11	17	17185	17185	7277	7277
Odžaci	12	9	13560	21963	2440	2440
Sombor	12	20	6892	17013	3440	3440
Okrug	40	58	50335	78691	16381	16914

4.1.8. Služba za polivalentnu patronažu

Zdravstveno-vaspitni rad u službama za polivalentnu patronažu Zapadno-Bačkog okruga sprovodilo je 29 zdravstvenih radnika, od toga 10 zaposlenih sa višom i 19 sa srednjom stručnom spremom. Služba je svojim aktivnostima obuhvatila u toku godine 15912 domaćinstava i ostvarila 10276 poseta ženama, od toga: trudnicama (814), porodiljama i babinjarama (5959), posle prekida trudnoće (5) i ostalim ženama (3498). Patronažne sestre ostvarile su 9023 poseta odojčadi i 3445 poseta ostaloj deci. U okviru delatnosti patronažne službe ostvareno je 16892 poseta domaćinstvima zbog pojedinih oboljenja i 4 posete školama zbog socijalnih i higijenskih prilika.

Tabela 25. Kadrovi i posete u službi za polivalentnu patronažu 2011

Opština Okrug	Medicinski radnici			Obuhvaćenih domaćinstava	P O S E T E						
	Ukupno	VŠS	SSS		Ukupno ženama	Trudnicama	Porodilji i babinjari	Posle pr. trudnoće	Ostalim ženama	Posete odojčadi	Posete ost.deci
Apatin	6	1	5	5672	949	205	744	0	0	1910	878
Kula	3	3	0	587	696	32	584	0	80	672	302
Odžaci	2	2	0	0	2155	149	1576	0	430	2471	434
Sombor	18	4	14	9653	6476	428	3055	5	2988	3970	1838
Okrug	29	10	19	15912	10276	814	5959	5	3498	9023	3445

Tabela 26. Posete domaćinstvima po opštinama 2011

OBOLJENJE	POSETE DOMAĆINSTVIMA				
	APATIN	KULA	ODŽACI	SOMBOR	OKRUG
Tuberkuloza	474	31	11	0	516
Duševne bolesti	269	3	62	369	703
Maligne bolesti	1181	2	73	297	1553
Dijabetes	1455	66	143	998	2662
End. nefropatija	295	0	38	0	333
Mišićna distrofija	48	0	8	32	88
Kardiovaskularne b.	1294	223	223	3619	5359
Alkoholizam	276	1	27	49	353
Ostalo	16	138	707	4186	5047
Pos. domaćinstvima zbog soc.i hig.prilika	0	51	124	101	276
Posete školama zbog hig. i soc. prilika	0	0	2	2	4
UKUPNO	5308	515	1418	9653	16894

4.2. BOLNIČKA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Opšta bolnica u Somboru obezbeđuje stacionarnu zdravstvenu zaštitu na području Zapadno-Bačkog okruga za ukupno 187581 stanovnika. Od ukupnog broja zaposlenih u 2011 godini (1158), zdravstvenih radnika je bilo 845 (73%) a nemedicinskih 313 (27%). U strukturi zdravstvenih radnika, zaposlenih sa visokom stručnom spremom bilo je 195 ili 23,1% (od toga lekara 181), sa višom 61 (7,2%), dok je najveći udeo zaposlenih sa srednjom stručnom spremom 587 (69,5%). Bolnica raspolaže sa 732 postelje. U 2011 godini u bolnici je lečeno 23353 bolesnika koji su ostvarili 211417 b.o. dana. Prosečna dužina bolničkog lečenja iznosila je 9,05 dana a iskorišćenost posteljnog fonda 79,1%.

U vanbolničkom stacionaru za plućne bolesti i TBC u Odžacima zdravstvenu zaštitu obezbedjivao je sledeći kadar: 1 lekar, 1 zdravstveni radnik sa višom, 11 sa srednjom i 2 sa nižom stručnom spremom. Stacionar ima 25 postelja. Tokom godine u stacionaru je lečeno 298 bolesnika i ostvareno 5139 b.o. dana. Prosečna dužina bolničkog lečenja iznosila je 17,2 dana, dok je iskorišćenost posteljnog fonda na nivou od 56,3%.

U specijalnoj bolnici "Banja Junaković" u Apatinu zaposleno je 3 lekara, 7 zdravstvenih radnika sa višom i 11 sa srednjom stručnom spremom a raspolaže sa 270 postelja (60 ugovorenih). U bolnici je tokom godine lečeno 2279 bolesnika i ostvareno 26363 b.o. dana. Prosečna dužina bolničkog lečenja iznosila je 11,6 dana.

**Tabela 27. Pokazatelji funkcionisanja bolničke službe na području
Zapadno-Bačkog okruga 2011**

Ustanova	Broj postelja	Broj ispis. bolesnika	Broj b.o.dana	Dužina lečenja
Opšta bolnica	732	23353	211417	9,05
Vanbolnički stacionar za plućne bolesti i TBC	25	298	5139	17,2
RRC "Banja Junaković"	60	2279	26363	11,6
Ukupno	817	25930	242919	9,37

5. EPIDEMIOLOŠKA SITUACIJA U ZAPADNO-BAČKOM OKRUGU

5.1. ZARAZNE BOLESTI U ZAPADNO-BAČKOM OKRUGU U 2011. GODINI

U Zapadnobačkom okrugu je u 2011. godini, a na osnovu važećih zakonskih propisa, prijavljeno 19731 slučajeva zaraznih bolesti. Kod 10 obolelih osoba zarazno oboljenje je imalo smrtni ishod /tabela 1/

Tabela 28. Kretanje zaraznih bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu u periodu 2007-2011

Godina	Broj obolelih	Inc/100.000	Broj umrlih	Mt/100.000
2007	19134	8940,66	5	2,33
2008	23711	11079,34	6	2,80
2009	22169	10358,81	3	1,40
2010	16154	7548,21	0	0,00
2011	19730	10518,12	10	5,33

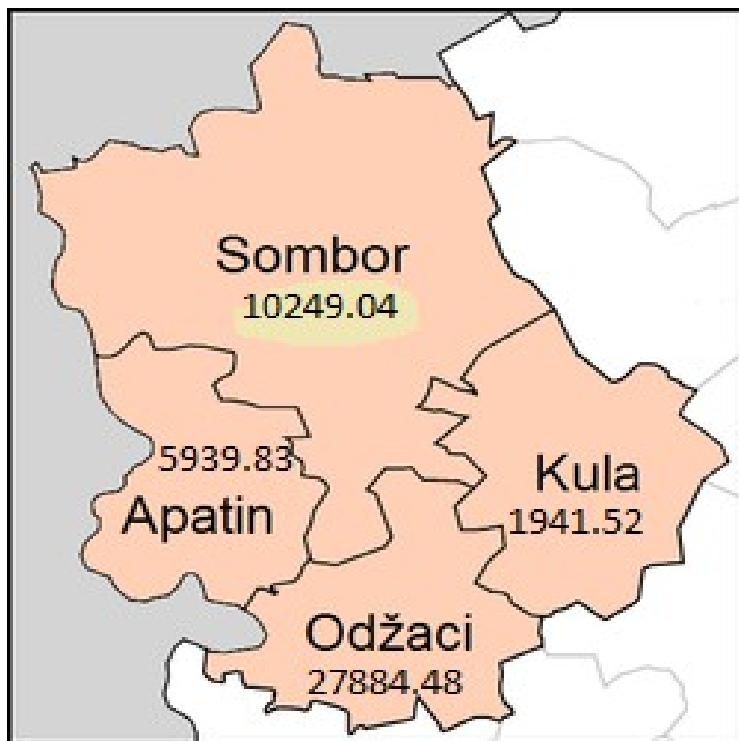
Incidenca od 10518,66/100.000 stanovnika je u odnosu na prethodnu godinu viša za 39,35%. To je posledica kako pojačanog epidemiološkog nadzora tako i veće ažurnosti zdravstvenih radnika u prijavljivanju zaraznih bolesti. Incidencija zaraznih bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu se značajno razlikuje po opštinama i kreće se u rasponu od 14,36:1.

Najviša incidenca je zabeležena u opštini Odžaci i iznosi 27884,48/100.000 stanovnika a najniža u opštini Kula 1941,52/100.000 /tabela 2 i kartogram 1/. Mala incidencija u opštini Kula posledica je neažurnosti u prijavljivanju zaraznih bolesti, posebno zbirnih prijava.

Tabela 29. Zarazne bolesti po opštinama Zapadno-Bačkog okruga 2011

Opština	Broj obolelih	Inc/100.000	Broj umrlih	Mt/100.000
Odžaci	8420	27884,48	0	0,00
Sombor	8770	10249,04	6	7,01
Apatin	1702	5939,83	2	6,98
Kula	838	1941,52	2	4,63
Zapadno-Bački okrug	19730	10518,12	10	5,33

Kartogram 1 – Incidencija zaraznih bolesti po opštinama Zapadno-Bačkog okruga 2011

5.2. MORTALITET OD ZARAZNIH BOLESTI

U 2011. godini kod 10 osoba zarazna bolest je završila smrtnim ishodom. U četiri zarazne bolesti došlo je do fatalnog ishoda. Najveći broj umrlih nalazimo kod Enteritis per Clostridium difficile (A04.7) /tabela 3/. Registrovanje visoke smrtnosti od Enteritis per Clostridium difficile posledica je bolničkih infekcija u Opštoj bolnici Sombor. Zbog toga je pojačan epidemiološki nadzor u bolnici, te su date smernice za prevenciju i sprečavanje širenja infekcija kako bi se sprečilo izbijanje intrahospitalne epidemije.

Tabela 30. Broj umrlih od zaraznih bolesti po dijagnozama u Zapadno-Bačkom okrugu 2011

Red.br.	Zarazno oboljenje	Broj umrlih	Letalitet
1	Enteritis per Cl.difficile	5	11,90
2	Pneumonia bacterialis	2	16,67
3	Tuberculosis pulmonis	2	8,33
4	Influenza virus non identificatum	1	16,67
5	Ukupno	10	0,05

5.3. STRUKTURA ZARAZNIH BOLESTI

Kada pogledamo strukturu zaraznih bolesti koje su se najčešće javljale u 2011. godini, vodeće mesto zauzima Tonsillitis/Pharyngitis streptococcica sa incidencijom od 8431/100.000, što je za oko 32% više u odnosu na prethodnu godinu. To je delimično i posledica primene novih statističkih podataka zbog popisa urađenog 2011 godine po kojima je broj stanovnika u Zapadno-Bačkom okrugu smanjen za oko 14%. /Tabela 4/

Tabela 31. Deset najčešćih bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu 2011

Red.br	Zarazna bolest	Broj obolelih	Inc/100.000
1.	Tonsillitis/Pharyngitis streptococcica, J02-J03	15815	8431,02
2.	Varicella, B01	1445	770,33
3.	Influenca, J10 - J11	1148	612,00
4.	Pneumonia , J12-J15	562	299,60
5.	Diarrhoea et gastroenteritis, A09	293	156,20
6.	Scarlatina , A38	121	64,51
7.	Enterocolitis acuta, A04	43	22,92
8.	Scabies, B86	37	19,72
9.	Salmonellosis, A02	35	18,66
10.	Mononucleosis infectiosa, B27	31	16,51

Respiratorne zarazne bolesti su najzastupljenije u ukupnom oboljevanju od zaraznih bolesti u 2011. godini, a njihov udeo iznosi 98,81% što je za 2,94% više u odnosu na prethodnu godinu. Crevne zarazne bolesti nalaze se na drugom mestu sa udelom od 0,76% u ukupnom oboljevanju od zaraznih bolesti. Sledi parazitarne bolesti sa 0,19%, ostale (hepatitis B i C, septicaemica alia) sa 0,14%, vektorske ili transmisivne 0,05%, zooantroponeze 0,03% i venerične sa udelom od 0,02% u ukupnom oboljevanju od zaraznih bolesti. /Tabela 5/

Tabela 32. Udeo zaraznih bolesti po grupama bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu 2011

Grupa zaraznih bolesti	Broj obolelih	%
Respiratorne zarazne bolesti	19496	98,81
Crevne zarazne bolesti	150	0,76
Parazitarne zarazne bolesti	37	0,19
Ostale zarazne bolesti	28	0,14
Vektorske zarazne bolesti	9	0,05
Zooantroponeze	6	0,03
Venerične zarazne bolesti	4	0,02

5.3.1. Respiratorne zarazne bolesti

Respiratorne infekcije čine veliku grupu infektivnih bolesti različite etiologije. Klinički se manifestuju opštim znacima infekcije različitog intenziteta i uglavnom dobrom prognozom. Respiratorne infekcije su najrasprostranjenija oboljenja u svakodnevnoj praksi. Šire se brzo, putem Fligeovih kapljica, koje čovek izbacuje iz nosa i usta prilikom govora, šaptanja, kijanja i kašljanja. Najlakše se šire u zatvorenim prostorijama gde se nalazi veći broj ljudi kao npr. dečjim kolektivima (jaslice, vrtići, škole). Ova oboljenja se javljaju tokom cele godine, ali je učestalost nešto veća u toku zime i proleća.

Tokom 2011 godine u Zapadno-Bačkom okrugu je prijavljeno 19496 osoba obolelih od respiratornih zaraznih bolesti. Kod 5 osoba je registrovan smrtni ishod /Tabela 6/

Tabela 33. Kretanje respiratornih zaraznih bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu u periodu 2007-2011

Godina	Broj obolelih	Inc/100.000	Broj umrlih	Mt/100.000
2007	18323	8561,70	0	0,00
2008	22770	10639,64	0	0,00
2009	21429	10013,04	2	0,93
2010	15487	7236,54	0	0,00
2011	19496	10393,38	5	2,67

Mortalitet od respiratornih zaraznih bolesti je u 2011. godini u značajnom porastu u odnosu na prethodne četiri godine i iznosi 2,67/100 000 stanovnika. Prijavljeno je ukupno 5 smrtnih slučajeva od kojih su 2 posledica Pneumoniae viralis, Tuberculosis pulmonis (dvoje umrlih), Influenza virus non identificatum – 1 umrla osoba.

Kada pogledamo strukturu respiratornih zaraznih bolesti koje su se najčešće javljale u 2011 godini na vrhu liste nalazi se streptokokni tonsilofaringitis sa 81,12 % učešća. /Tabela 7/

Tabela 34. Redosled učestalosti respiratornih zaraznih bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu 2011

Zarazna bolest	Broj obolelih	%
Tonsillitis/Pharyngitis streptococcica, J02-J03	15815	81,12
Varicella, B01	1445	7,41
Influenca, J10 - J11	1148	5,89
Pneumonia , J12-J15	562	2,88
Ostale	526	2,70

5.3.2. Crevne zarazne bolesti

Osnovna karakteristika crevnih zaraznih bolesti je da se uzročnici privremeno ili sve vreme trajanja bolesti nalaze u crevima obolelog. Zajedno sa crevnim sadržajem uzročnici se izbacuju iz organizma obolelog i određenim putem (zagadena hrana, voda ili npr. posredstvom muva koje mogu da zagade hranu) unose u organizam zdrave osobe. Prevencija ovih bolesti podrazumeva redovno higijensko pranje ruku, dobru ličnu higijenu kao i adekvatno čuvanje namirnica. Tokom 2011 godine u Zapadno-Bačkom okrugu je prijavljeno 150 osoba obolelih od crevnih infekcija, a kod 5 osoba oboljenje je imalo smrtni ishod. /Tabela 8/

Tabela 35. Kretanje crevnih zaraznih bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu u periodu 2007-2011

Godina	Broj obolelih	Inc/100.000	Broj umrlih	Mt/100.000
2007	445	207,93	1	0,46
2008	776	362,60	0	0,00
2009	566	142,52	0	0,00
2010	486	227,09	0	0,00
2011	150	79,96	5	2,67

Iako je stopa incidencije crevnih zaraznih obolenja čak 2,85 puta niža u odnosu na prethodnu godinu, mortalitet je u porastu i iznosi 2,67/100.000 stanovnika. Prijavljeno je ukupno 5 oboljenja sa smrtnim ishodom koji su posledica intrahospitalnih infekcija uzrokovanih Clostridiumom difficile.

Kada pogledamo strukturu crevnih zaraznih bolesti koje su se najčešće javljale u 2011 godini na vrhu liste nalaze se enterocolitisi sa 57,33 % učešća. /Tabela 9/

Tabela 36. Redosled učestalosti crevnih zaraznih bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu 2011

Zarazna bolest	Broj obolelih	%
Enterocolitisi	86	57,33
Salmonellosis	35	23,33
Toxiinfectio alimentaris	14	9,33
Infectio int.protozoica	10	6,67
Ostale	5	3,34

5.3.3. Parazitarne bolesti

Grupa parazitarnih bolesti, koja je nekada obuhvatala velik broj dijagnoza, unazad pet godina svedena je na samo jedno oboljenje – scabies ili šugu (svrab). Ovo oboljenje se prijavljuje zbirnom prijavom.

U 2011 godini u Zapadno-Bačkom okrugu prijavljeno je 37 osoba obolelih od Scabiesa. Incidencija iznosi 19,72/100 000 stanovnika. /Tabela 10/

Tabela 37. Kretanje parazitarnih bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu u periodu 2007-2011

Godina	Broj obolelih	Inc/100.000	Broj umrlih	Mt/100.000
2007	228	106,53	0	0,00
2008	66	30,84	0	0,00
2009	67	31,31	0	0,00
2010	101	47,19	0	0,00
2011	37	19,72	0	0,00

Stopa incidencije je u odnosu na prethodnu godinu 2,39 puta manja, što je verovatno posledica slabije ažurnosti u prijavljivanju odn. dostavljanju zbirnih prijava prvenstveno sa teritorije opštine Kula.

Kada pogledamo strukturu parazitarnih bolesti jedino oboljenje koje se prijavljuje u ovoj grupi bolesti je Scabies, dakle sa učešćem od 100% u ukupnom oboljevanju od parazitarnih bolesti.

Distribucija obolelih od Scabiesa pokazuje da je učešće predškolske i školske dece najveće i da zbirno iznosi 59,46 %. /Tabela 11/

Tabela 38. Scabies u Zapadno-Bačkom okrugu po uzrastu 2011

Uzrast	Broj obolelih	%
< 1	1	2,70
1 - 4	4	10,81
5 - 9	5	13,51
10 - 14	8	21,62
15 - 19	4	10,81
20 - 24	1	2,70
25 - 59	11	29,73
60 +	3	8,11
Ukupno	37	100,00

5.3.4. Ostale zarazne bolesti

U grupi ostalih zaraznih bolesti prijavljeno je 28 obolelih osoba, sa incidencijom od 14,93/100.000 stanovnika. /Tabela 12 / Kako naš program, po staroj klasifikaciji grupa bolesti, pod ostale zarazne bolesti podrazumeva hepatitise B i C kao i AIDS (umesto u seksualno prenosive) prijavljeni u ovoj grupi zaraznih bolesti se većim delom odnose na obolele od Hepatitisa B i Hepatitisa C (ukupno 16). /Tabela 13/. Smrtnih slučajeva nije bilo.

Tabela 39. Kretanje ostalih zaraznih bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu u periodu 2007-2011

Godina	Broj obolelih	Inc/100.000	Broj umrlih	Mt/100.000
2007	72	33.64	4	1,86
2008	32	14.95	3	1,40
2009	61	28.50	1	0,46
2010	16	7.48	0	0,00
2011	28	14,93	0	0,00

Incidenca od 14,93/100 000 stanovnika je skoro 2 puta veća u odnosu na prethodnu godinu kada je iznosila 7,48/100 000 stanovnika. Imajući u vidu trend oboljevanja u posmatranom periodu od 5 godina stopa oboljevanja u 2011 godini predstavlja prosek i skoro je identična sa stopom oboljevanja u 2008 godini.

Kada pogledamo strukturu ostalih zaraznih bolesti koje su se najčešće javljale u 2011 godini najzastupljenije oboljenje je Septicaemia alia sa učešćem od 42,86%. Na Hepatitis C odlazi 32,14% prijavljenih slučajeva iz grupe ostalih zaraznih bolesti, dok je Hepatitis B zastupljen sa 25%. /Tabela 13/

Tabela 40. Redosled učestalosti ostalih zaraznih bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu 2011

Zarazna bolest	Broj obolelih	%
Septicaemia alia	12	42,86
Hepatitis C chronica	7	25,00
Hepatitis B acuta	4	14,29
Hepatitis B chronica sine delta agens	3	10,71
Hepatitis C acuta	2	7,14

U toku 2011 godine prijavljena su 3 nosilaštva anti HCV antitela, od čega 2 sa teritorije opštine Sombor i 1 sa teritorije opštine Kula. Razlike u broju laboratorijski utvrđenog prisustva anti-HCV i prijavljenog nosilaštva anti-HCV je ogromna. To je posledica neujednačenog i neažurnog prijavljivanja. Kako bi se takve pojave u budućnosti smanjile i svele na minimum potrebno je pooštiti epidemiološki nadzor.
/Tabela 14/

Tabela 41. Registrovani slučajevi Hepatitisa C i laboratorijski utvrđeno prisustvo anti-HCV u Zapadno-Bačkom okrugu 2011

Akutni Hepatitis C	Hronični Hepatitis C	Nosilaštvo anti-HCV	Laboratorijski utvrđena anti-HCV pozitivnost
2	7	3	59

U 2011 godini prijavljene su dve osobe obolele od (Morbus HIV) - AIDS-a, jedan muškarac i jedna žena, starosne grupe 40-50 godina. Prijavljen je i jedan smrtni ishod. Kod prijavljenog muškarca kao rizik navedeno je biseksualno ponašanje, dok je obolela žena pripadala grupi heteroseksualaca. Ove prijave ne nalaze se u zbiru svih prijavljenih oboljenja u 2011. godini jer se oboleli i inficirani HIV-om vode u posebnom registru.

5.3.5. Vektorske bolesti

Zarazne bolesti koje se prenose preko trećeg organizma tzv. vektora (komarci, krpelji, muve, vači i sl), nazivaju se vektorske bolesti. Osnovna karakteristika vektorskog bolesti jeste njihov sezonski karakter kao i određena geografska rasprostranjenost. Ovo je uslovljeno biološkim ciklusom vektora (npr. bolesti izazvane krpeljima kao što je Lyme boreliosis obično se javljaju u proleće i leto, kada je aktivnost krpelja najveća). Uz sve to veoma je bitna i klima odn. temperatura i vlaga jer veoma utiču na rasprostranjenost i gustoću vektora, pa samim tim i na povećanje odn. smanjenje njihovog potencijala prenosa bolesti.

Za prevenciju pojave ovog oboljenja potrebno je vršiti sistematsku i redovnu dezinfekciju ugroženog prostora.

U grupi vektorskih bolesti u 2011 godini prijavljeno je samo jedno oboljenje i to Morbus Lyme sa ukupno 9 obolelih osoba. U odnosu na prethodne godine imamo značajan pad u incidenciji ovog oboljenja koja iznosi 4,80/100 000 stanovnika, a 2,82 puta je niža u odnosu na prethodnu godinu. /Tabela 15/

Tabela 42. Kretanje vektorskih bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu u periodu 2007-2011

Godina	Broj obolelih	Inc/100.000	Broj umrlih	Mt/100.000
2007	16	7,47	0	0,00
2008	31	14,48	0	0,00
2009	19	8,88	0	0,00
2010	29	13,55	0	0,00
2011	9	4,80	0	0,00

5.3.6. Zoonoze

Zoonoze su bolesti koje mogu biti prenesene sa životinja na čoveka. Naziv ovih bolesti potiče od grčkih reči *zoon* što znači životinja i reči *nosos* što znači bolest. Uzročnici zoonoza mogu biti bakterije, virusi, rikecije, gljive i paraziti. U strukturi zaraznih bolesti grupa zoonoza se nalazi na pretposlednjem mestu. U ukupnom broju obolelih učestvuje sa 0,03%.

U Zapadno-Bačkom okrugu je u 2011 godini prijavljeno 6 osoba obolelih od zoonoza. Smrtnih slučajeva nije bilo. U odnosu na prethodnu godinu incidenca je porasla 6,8 puta.

Tabela 43. Kretanje zoonoza u Zapadno-Bačkom okrugu u periodu 2007-2011

Godina	Broj obolelih	Inc/100.000	Broj umrlih	Mt/100.000
2007	29	13,55	0	0,00
2008	9	4,21	2	0,93
2009	3	1,40	0	0,00
2010	1	0,47	0	0,00
2011	6	3,20	0	0,00

U strukturi zoonoza najzastupljenije oboljenje u 2011 godini je Trichinellosis koja čini 50% svih registrovanih zoonoza u Zapadnobačkom okrugu. /Tabela 17/

Tabela 44. Redosled učestalosti ostalih zaraznih bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu 2011

Zarazna bolest	Broj obolelih	%
Trichinellosis	3	50,00
Toxoplasmosis	1	16,67
Ehinococciosis pulmonum	1	16,67
Leptospirosis	1	16,67

5.3.7. Venerične bolesti – seksualno prenosive infekcije

Seksualno prenosive ili venerične bolesti, koje su poznate i pod engleskom skraćenicom STD (Sexually transmitted diseases), je naziv za zaraznu bolest koja se prenosi putem seksualnog odnosa koji može biti vaginalni, oralni i analni.

U smislu prevencije prenošenja odn. dobijanja veneričnih bolesti najdelotvornije je suzdržavanje od polnog odnosa ili upražnjavanje polnog odnosa samo unutar duge monogamne veze sa partnerom koji nije inficiran. Muški lateks kondomi, ukoliko se stalno i ispravno koriste veoma su delotvorni u smanjenju prenosa seksualno prenosivih bolesti uključujući HIV, gonoreju, hlamidijske infekcije kao i infekcije uzrokovane trihomonasom.

U 2011 godini u Zapadno-Bačkom okrugu prijavljene su 4 osobe obolele od seksualno prenosivih infekcija. Jedino prijavljeno oboljenje u toj grupi zaraznih bolesti je Infectio chlamydialis modo sexuali transmisa. Iako se ovo oboljenje nalazi na listi 10 najčešćih zaraznih bolesti kako u AP Vojvodini tako i u Zapadnobačkom okrugu, registrovan je samo mali broj infekcija izazvanih genitalnom hlamidijazom jer ginekolozi i urolozi, posebno u privatnoj praksi, ne prijavljuju ovu dijagnozu. U toku 2011 godine u laboratoriji Zavoda za javno zdravlje Sombor potvrđeno je 22 slučaja genitalne hlamidijaze, 14 muškaraca i 8 žena a ukupan broj prijavljenih slučajeva iznosi 4, što je 5,5 puta manje od potvrđenih slučajeva. Incidencija u 2011 godini iznosi 2,13/100.000 stanovnika. /Tabela 18/

Tabela 45. Kretanje seksualno prenosivih bolesti u Zapadno-Bačkom okrugu u periodu 2007-2011 (bez Morbus HIV-a)

Godina	Broj obolelih	Inc/100.000	Broj umrlih	Mt/100.000
2007	21	9,81	1	1,03
2008	27	12,61	1	0,46
2009	24	11,21	0	0,00
2010	34	15,89	0	0,00
2011	4	2,13	0	0,00

5.4. BOLNIČKE INFEKCIJE

Nadzor nad bolničkim infekcijama, primenom metode studije incidencije, vršen je u zdravstvenom centru odn. Opštoj bolnici u Somboru. Obuhvaćena su 4 odeljenja : Interno odeljenje, ITA, Urološko odeljenje i Infektivno odeljenje. Na svim posmatrаниm odeljenjima stopa infekcije se kretala ispod 1%. Najveća stopa infekcija zabeležena je na jedinici intenzivne nege (ITA) i iznosi 0,97%./Tabela 19/

Tabela 46. Incidencija pacijenata sa bolničkim infekcijama na posmatranim odeljenjima opšte bolnice Sombor u 2011

Odeljenje	Br.hospital. pacijenata	Duzina hospitalizacije pacijenata (dani)	Broj pacijen. sa BI	Br. BI	Stopa incidencije pacijen. sa BI (%)
INTERNO	1415	14086	8	8	0,56
ITA	309	1437	3	3	0,97
UROLOGIJA	474	3730	1	1	0,21
INFЕKTIVNO	260	2013	0	0	0,00
UKUPNO	2458	21266	12	12	0,49

Najčešće lokalizacije infekcija bile su infekcije sistema za varenje (66,7%), infekcije krvi (25%) i infekcije operativnog mesta (8,3%). /Tabela 20/

Tabela 47. Lokalizacija bolničkih infekcija u opštoj bolnici Sombor 2011

Lokalizacija BI	Broj BI	%
Infekcije operativnog mesta	1	8,3
Infekcije mokraćnog sistema		
Infekcije krvi	3	25,0
Pneumonije		
Infekcije kostano-zglobnog sistema		
Infekcije kardiovaskularnog sistema		
Infekcije centralnog nervnog sistema		
Infekcije oka, uha i nosa.		
Infekcije sistema za varenje	8	66,7
Infekcije sistema za disanje		
Infekcije polnog sistema		
Infekcije kože i mekih tkiva		
Sistemske infekcije		
Ukupno	12	100

5.5. IMUNOPROFILAKSA ZARAZNIH BOLESTI U ZAPADNOBAČKOM OKRUGU 2011 GODINE

U 2011. godini u Zapadno-Bačkom okrugu je postignut visok obuhvat obveznika svim vakcinama. /Tabela 21/

Tabela 48. Registrovani obuhvat lica obaveznim imunizacijama u Zapadno-Bačkom okrugu 2011 (vakcinacija)

Vakcina	Broj obveznika	Broj vakcinisanih	%
DTP	1536	1486	96,74
Polyo	1536	1486	96,74
BCG	951	949	99,79
MMR	1498	1488	99,60
HB u uzrastu odojčeta	1536	1502	97,99
HB u 12. godini	1673	1589	94,98
Hib	1536	1486	96,74

Obuhvat imunizacijom protiv hepatitis-a B između 90% i 94,9% kod dece uzrasta 12 godina je dostignut u opštini Sombor, a u opštini Apatin je niži od 90%.

U 2011. godini u Zapadnobačkom okrugu je postignut visok obuhvat revakcinacijama DTP, DT, dT, MMR i Polyo vakcinom. Revakcinacija protiv tetanusa u starijim dobnim grupama je i dalje niska i kreće se između 5,8 % i 16,61%. /Tabela 22/

Tabela 49. Registrovani obuhvat lica obaveznim imunizacijama u Zapadno-Bačkom okrugu 2011 (revakcinacija)

Vakcina	Broj obveznika	Broj vakcinisanih	%
DTP	1487	1469	98,79
DT	1720	1707	99,24
dT	1938	1847	95,30
Polyo	5145	4976	96,72
MMR	1720	1692	98,37
TT u 30. godini	2287	268	11,72
TT u 40. godini	2131	354	16,61
TT u 50. godini	2230	253	11,35
TT u 60. godini	2226	129	5,80

Imunizacija protiv gripe

U 2011 godini protiv gripe je u Zapadno-Bačkom okrugu vakcinisano ukupno 6874 osoba. Osobe starije od 65 godina zastupljene su sa 62,86%. Vakcinacija zdravstvenih radnika iznosila je 3,80% u strukturi vakcinisanih protiv gripa. /Tabela 23/

Tabela 50. Imunizacija protiv gripe u Zapadno-Bačkom okrugu 2011

Opština	Kliničke indikacije	Epidemiološke indikacije						Ukupno vakcinisani
		Gerontološki centri	Ustanove soc.zaštite	Zdravstvene ustanove	Javne službe	Stariji od 65 godina		
Sombor	859	21	15	80	50	1887	2912	
Apatin	414	171	3	43	8	861	1500	
Kula	308	50	14	52	0	757	1181	
Odžaci	372	0	0	86	7	816	1281	
Ukupno okrug	1953	242	32	261	65	4321	6874	

Registrovane neželjene reakcije posle imunizacije

U 2011 godini na teritoriji Zapadno-Bačkog okruga prijavljeno je ukupno 8 slučajeva neželjenih reakcija posle imunizacije /Tabela 24/. Prikupljanjem i obradom prijava neželjenih reakcija posle imunizacije utvrđeno je da je su sve prouzrokovane DTP vakcinom.

Tabela 51. Registrovane neželjene reakcije posle imunizacije po vrsti vakcine u Zapadno-Bačkom okrugu 2011

Vrsta vakcine	Broj registrovanih neželjenih reakcija	%
DTP	8	100

5.6. REGISTROVANE EPIDEMIJE ZARAZNIH BOLESTI U ZAPADNOBAČKOM OKRUGU 2011

U toku 2011 godine u Zapadno-Bačkom okrugu registrovane su 2 epidemije koje su obavezne zakonskom prijavljivanju. U epidemijama je ukupno obolelo 9 osoba. Smrtnih slučajeva nije bilo.

PORODIČNA EPIDEMIJA SALMONELOZE U APATINU, SO APATIN

U porodičnoj epidemiji Salmoneloze u Apatinu od sedmoro eksponiranih, tri osobe su imale tegobe. U stolici je izolovana Salmonela enteritidis. Inkriminisana namirnica je krempita domaće proizvodnje koja je u celosti potrošena. Klinička slika je bila teža kod jedne starije osobe sa prolivom, temperaturom, grčevima u stomaku i glavoboljom.

PORODIČNA EPIDEMIJA SALMONELOZE U APATINU, SO APATIN

U porodičnoj epidemiji Salmoneloze koja je retrogradno otkrivena obolele su sve eksponirane osobe, ukupno 6. Dvoje obolelih je bilo hospitalizovano. Inkriminisana namirnica je krempita od termički nedovoljno obraženih jaja, a iz stolice je izolovana Salmonela enteritidis. Epidemiju je obrađivala i vodila dr.Gordana Cvetić-specijalista epidemiolog.

ZAKLJUČAK O EPIDEMIOLOŠKOJ SITUACIJI ZARAZNIH BOLESTI U ZAPADNOBAČKOM OKRUGU U 2011 GODINI

U Zapadno-Bačkom okrugu u 2011 godini prijavljeno je ukupno 19730 slučajeva zaraznih bolesti (bez gripe i Morbus HIV-a). U 10 slučajeva ova oboljenja su imala smrtni ishod.

U Zapadno-Bačkom okrugu u 2011 godini registrovana je incidencija od 10518/100.000 stanovnika. U odnosu na prethodnu godinu beleži se porast incidencije od 39% na okrugu. Po opština taj porast se različito kreće i iznosi za opštinu Sombor 24%, opštinu Apatin 47%, opštinu Odžaci 53%, a za opštinu Kula povećanje incidencije je čak 3 puta veće u odnosu na prethodnu godinu. Ovo je uzrokovano jednim delom većom ažurnošću u prijavljivanju, a drugim delom i popisom stanovništva po kojem je registrovan manji broj stanovnika u svim opština Zapadnobačkog okruga. Pad broja stanovnika kreće se u rasponu od 12 – 18% po opština.

Mortalitet na području okruga iznosi 5,33/100.000 stanovnika. Kod 4 oboljenja registrovani su slučajevi sa smrtnim ishodom. Kod 50% umrlih, samo oboljenje i smrtni ishod posledica su bolničkih infekcija.

U 2011 godini na teritoriji Zapadno-Bačkog okruga otkrivene su 2 porodične epidemije manjeg razmera. Obe epidemije prema načinu širenja pripadaju grupi alimentarnih epidemija. Ukupan broj obolelih u epidemijama je 9 osoba. Ove dve epidemije nisu uzrokovale značajniji porast incidencije, a smrtnih slučajeva nije bilo.

U strukturi zaraznih bolesti, kao i prethodnih godina, dominirale su respiratorne infekcije sa učešćem od 98,81% u ukupnom oboljevanju. Vodeće oboljenje ove grupe zaraznih bolesti je Tonsillitis/Pharyngitis streptococcica koje čini 81,12% svih prijavljenih slučajeva unutar grupe respiratornih infekcija. U grupi respiratornih infekcija prijavljeno je 5 smrtnih slučajeva, što iznosi 50% ukupno prijavljenih fatalnih ishoda zaraznih bolesti. Kada su u pitanju bolesti koje se mogu prevenirati sistematskom imunizacijom, epidemiološka situacija je povoljna. Nema registrovanih slučajeva rubele, morbila i pertusisa, a prijavljen je samo jedan slučaj parotitisa.

Na drugom mestu u strukturi zaraznih bolesti nalaze se crevne zarazne bolesti sa učešćem od 0,76%. Vodeće oboljenje u ovoj grupi su Enterocolitisi sa 57,33% učešća u ukupnom oboljevanju u grupi crevnih zaraznih bolesti. Salmoneloze se nalaze na drugom mestu sa učešćem od 23,33%. Ukupno 50% prijavljenih smrtnih slučajeva od zaraznih bolesti pripada grupi crevnih zaraznih bolesti, tačnije Enteritis per Cl. difficile. Prijava oboljenja od Hepatitisa A je u konstantnom padu i za 2011. godinu incidencija obolelih od Hepatitisa A iznosi 1,06/100 000 stanovnika.

Parazitarne bolesti zauzimaju treće mesto sa učešćem od 0,19%. Jedino registrovano oboljenje u ovoj grupi zaraznih bolesti je Scabies. Distribucija obolelih od Scabiosa pokazuje da je učešće predškolske i školske dece najveće te da iznosi 59,46% svih obolelih od Scabiosa.

Ostale zarazne bolesti zatupljene su sa 0,14%. Program koji se upotrebljava za registar prijava zaraznih bolesti u Zavodu za javno zdravlje je star i koristi staru klasifikaciju grupa bolesti, po kojoj se u grupu ostalih zaraznih bolesti ubrajaju hepatitisi B i C kao i AIDS, koji se po novoj klasifikaciji nalaze u grupi seksualno prenosivih infekcija. U ovom izveštaju navedena oboljenja su, u skladu sa programom koji koristimo ostala u grupi ostalih zaraznih bolesti. U strukturi ostalih zaraznih bolesti koje su se najčešće javljale u 2011. godini najzastupljenije oboljenje je Septicaemia alia sa učešćem od 42,86%. Na Hepatitis C odlazi 32,14% prijavljenih slučajeva, dok je Hepatitis B zastupljen sa 25%. U 2011. godini prijavljena su 2 slučaja Morbus HIV, i jedan smrtni ishod kao posledica Morbus HIV-a.

Vektorske bolesti nalaze se na petom mestu po učestalosti u strukturi zaraznih bolesti sa lajmskom bolesti kao jedinim registrovanim oboljenjem. U odnosu na prethodne godine beleži se značajan pad u incidenciji ovog oboljenja koja je 2,82 puta niža u odnosu na prethodnu godinu.

Zoonoze se nalaze na šestom mestu sa Trihinelozom kao najzastupljenijim oboljenjem koje čini 50% svih registrovanih prijava u ovoj grupi zaraznih bolesti.

Na poslednjem mestu u strukturi zaraznih bolesti nalaze se seksualno prenosive infekcije sa učešćem od 0,02% i genitalnom hlamidijazom kao jedinim prijavljenim oboljenjem. Iako se ovo oboljenje nalazi na listi 10 najčešćih zaraznih bolesti u AP Vojvodini, registrovan je samo mali broj infekcija izazvanih genitalnom hlamidijazom jer ginekolozi i urolozi, posebno u privatnoj praksi, ne prijavljuju ovu dijagnozu. U toku 2011. godine u laboratoriji Zavoda za javno zdravlje Sombor potvrđeno je 22 slučaja genitalne hlamidijaze, 14 muškaraca i 8 žena, a ukupan broj prijavljenih slučajeva iznosi 4, što je 5,5 puta manje od potvrđenih slučajeva.

6. DELATNOSTI NA POLJU HIGIJENE I HUMANE EKOLOGIJE

6.1. HIGIJENSKA ISPRAVNOST VODE ZA PIĆE U ZAPADNO-BAČKOM OKRUGU

Praćenje kvaliteta vode za piće na području Zapadno-Bačkog okruga vrši se u skladu sa Pravilnikom o načinu uzimanja uzoraka i metodama za laboratorijsku analizu vode za piće (Sl.list SFRJ 33/87) i Pravilnikom o higijenskoj ispravnosti vode za piće (Sl.list SRJ 42/98). Pravilnikom je definisan i obim ispitivanja, odnosno parametri u okviru programa ispitivanja i dinamika uzorkovanja.

Kontrolu vode za piće u četiri opštine Zapadno-Bačkog okruga - Sombor, Kula, Odžaci i Apatin sprovodi Zavod za javno zdravlje Sombor. Na teritoriji okruga za vodosnabdevanje se koristi pozemna voda a sistemi vodosnabdevanja sastoje se iz bunara i vodovodne mreže. Uređaji ili postrojenja za prečišćavanje vode postoje u naseljenim mestima Somboru, Bezdalu, Apatinu, Sonti i Odžacima. Dezinfekcija vode vrši se hlornim preparatima.

Tokom 2011 godine ukupno je uzeto 5882 uzorka vode za piće na higijensku ispravnost, od čega 3004 na mikrobiološku i 2878 na hemijsku ispravnost.

Od uzoraka uzetih na bakteriološku analizu, udeo neispravnih iznosio je 13,5% dok je kod uzoraka uzetih na hemijsku analizu udeo neispravnih 63,2%. Najveći broj neispravnih uzoraka zabeležen je u opštini Odžaci gde je bilo 22,6% bakteriološki neispravnih uzoraka, dok je u opštini Kula bilo 78,5% hemijski neispravnih uzoraka. Hlorisanih vodovoda bilo je 52 a nehlorisanih 59.

Tabela 52. Rezultati ispitivanja mikrobiološke i hemijske ispravnosti vode za piće u Zapadno-Bačkom okrugu 2011

Opština /Okrug	Broj uzoraka	B a k t e r i o l o š k o		H e m i j s k o			
		Ispitivanih	Neispravnih		Ispitivanih	Neispravnih	
			Broj	%		Broj	%
Sombor	3104	1605	220	13,7	1499	898	59,9
Kula	1220	606	53	8,7	614	482	78,5
Apatin	674	342	32	9,3	332	177	53,3
Odžaci	884	451	102	22,6	433	263	60,7
Ukupno	5882	3004	407	13,5	2878	1820	63,2

6.2. ZDRAVSTVENA ISPRAVNOST ŽIVOTNIH NAMIRNICA I PREDMETA OPŠTE UPOTREBE

Značajan deo aktivnosti Centra za higijenu i humanu ekologiju predstavlja kontrola kvaliteta zdravstvene ispravnosti predmeta opšte upotrebe i u saradnji sa sanitarnom inspekcijom sprovodi se kontrola mikrobiološke i hemijske ispravnosti predmeta opšte upotrebe. Ispitivanje kvaliteta i ocena zdravstvene ispravnosti vrši se prema Zakonu o zdravstvenoj ispravnosti namirnica i predmeta opšte upotrebe - Sl.list SFRJ 53/91 i važećim Pravilnicima koji iz njega proizilaze.

U toku 2011 godine izvršena je analiza 48 uzoraka predmeta opšte upotrebe na mikrobiološku ispravnost (neodgovarajućih nije bilo) i 205 uzoraka predmeta opšte upotrebe na fizičkohemijsku ispravnost. Od ukupnog broja analizirano je 37 uzorka igračaka, 43 posuđa, 52 uzorka sredstava za održavanje lične higijene i ulepšavanje lica i tela, 21 uzorak sredstava za održavanje higijene u domaćinstvu, 27 uzoraka

pribora za jelo za jednokratnu upotrebu i 25 uzoraka cigareta. Uzoraka bilo domaće proizvodnje bilo je 86 a iz uvoza 119.

6.3. HIGIJENSKA ISPRAVNOSTI VODE U BAZENIMA ZA REKREACIJU I REHABILITACIJU I REKREATIVnim POVRŠINSKIM VODAMA

Zavod za javno zdravlje kroz delokrug rada Centra za higijenu i humanu ekologiju sprovodi i kontrolu kvaliteta bazenskih voda, sanitarno higijenski nadzor bazena za kupanje i plivanje kao i kontrolu površinskih voda koje se koriste kao javna kupališta. Na području Zapadno-Bačkog okruga takvom kontrolom obuhvaćeni su sledeći objekti: zatvoreni i otvoreni bazeni sportskog centra »Soko« iz Sombora, zatvoreni i otvoreni bazeni RC »Junaković« iz Apatina, zatvoreni bazen RC Bezdan, otvoreni bazeni u Odžacima, Kuli, Crvenki i Klajićevo, kao i kupališta na površinskim vodama »Štrand« na kanalu u Somboru i veštačkom jezeru »Rodić« u Kuli. Posebnu teškoću u ovoj oblasti stvara činjenica da ne postoji jasna zakonska regulativa u pogledu dozvoljenih vrednosti pojedinih parametara koji se kontrolisu. Raspoloživa zakonska regulativa obuhvata:

- Pravilnik o higijenskoj ispravnosti vode za piće (Sl.list SRJ 42/98)
- Uredba o klasifikaciji voda, međudržavnih voda i voda obalnog mora Jugoslavije (Sl.list SFRJ 6/78)
- Uredba o kategorizaciji vodotoka (Sl.glasnik SRS 5/68)

Voda u bazenima mora da zadovoljava određene norme u fizičkom, fizičko-hemijskom, hemijskom i bakteriološkom pogledu zbog izuzetnog značaja za zdravlje velikog broja korisnika. Tokom 2011 godine uzeto je ukupno 47 uzoraka površinskih voda koje se koriste kao vode za rekreaciju - uzorci vode sa kupališta »Šstrand« u Somboru na kanalu Bezdan-Vrbas . Rezultati ispitivanja analiziranih voda su pokazali da kvalitet vode nije odstupao od kvaliteta propisanog za II b klasu voda prema Uredbi o klasifikaciji voda Sl.list SFRJ 6/78 . Tokom godine izvršeno je 191 analiza vode iz bazena za rekreaciju, od čega je 29 uzoraka bilo mikrobiološki neispravno (15.2%).

6.4. KONTROLA HIGIJENSKE ISPRAVNOSTI BRISEVA

Kontrola higijenske ispravnosti briseva sprovodila se u saradnji sa sanitarnom inspekcijom u cilju provere primenjivanja ličnih i opštih higijenskih principa u kuhinjama i prostorima za pripremu i distribuciju namirnica.

Kontrolom su obuhvaćeni predškolski objekti, osnovne škole, domovi učenika, specijalna škola sa domom »Vuk Karadžić«, dom za decu bez roditeljskog staranja »Mika Antić«, Gerontološki centar i njegovi objekti na Apatinskom putu i Domu penzionera kao i razni objekti za promet životnih namirnica i zanatske radnje koje se bave proizvodnjom životnih namirnica prema zahtevu vlasnika. Kontrola se sprovodi i u zdravstvenim ustanovama. Ukupno je uzeto 1569 briseva.

Od ukupnog broja uzetih briseva u okviru sprovođenja higijensko sanitarnog nadzora (u predškolskim, školskim, internatskim, studentskim, radničkim i bolničkim restoranima) u opštinama Sombor, Kula, Apatin i Odžaci, neodgovarajućih je bilo 141 (8,99%).

6.5. ISPITIVANJE POKAZATELJA KVALITETA VAZDUHA

Kada su u pitanju pokazatelji kvaliteta vazduha, praćena je količina aerosedimenta na jednom mernom mestu u toku 2011 godine.

Tabela 53. Pokazatelji kvaliteta vazduha sa jednog mernog mesta 2011

mesec	Ukupna kol. sed. mg/m ² /d	Nerastv. mat. mg/m ² /d	pH	Rastv. materija mg/m ² /d	Kalcijum mg/m ² /d	Sulfati mg/m ² /d	Hloridi mg/m ² /d
januar	86	14	7,3	72	4,2	11,2	4,4
februar	103	40	6,4	62	7,4	13,1	5,1
mart	278	159	6,8	119	11,5	3,3	5,7
april	58	19	6,9	39	5,4	2,2	3,6
maj	268	225	7,6	43	11,4	10,6	8,6
jun	488	290	6,7	198	11,7	3,2	6,1
jul	373	336	6,4	37	8,4	5,3	10,2
avgust	168	130	7,7	38	9,3	2,8	3,5
septembar	147	32	6,8	114	6,6	2,9	5
oktobar	14	4	8	10	6,7	2,6	4,8
novembar	0	0	6,5	0	9,9	1,4	1,7
decembar	0	0	6,4	0	6,3	7,4	13,8

6.6. ŠKOLSKA HIGIJENA

Tokom godine izvršen je nadzor u 116 školskih, predškolskih objekata, internata i studentskih domova i pri tome je uzeto i 801 briseva površina, pribora i posuđa iz školskih i predškolskih kuhinja. Neodgovarajućih uzoraka bilo je 21 (2.6%).

6.8. AKTIVNOSTI NA POLJU JAVNOG ZDRAVSTVA

Centar za higijenu i humanu ekologiju uzima aktivno učešće u realizaciji projekata od opštег interesa, naročito u oblasti prevencije hroničnih nezaraznih oboljenja. Projekti se realizuju kroz saradnju sa partnerima u lokalnoj zajednici i šire, pa je tokom godine raznim aktivnostima i manifestacijama centar učestvovao u obeležavanju ekoloških datuma i zdravstveno-promotivnih aktivnosti na unapređenju zdravlja stanovništva i zaštiti životne sredine.

Pored zdravstvenih ustanova, aktivna saradnja ostvarena je i sa nevladinim sektorom, SLD-om, stručnim i naučnim društvima i to putem radionica, tribina, stručnih sastanaka, sekција, konsultativnih sastanaka i seminara, uključujući i one na medjunarodnom nivou. Edukacija stanovništva kontinuirano se sprovodila kroz uspešnu saradnju sa medijima na području okruga - (radija, novine, TV).

7. MIKROBIOLOŠKA DIJAGNOSTIKA

U okviru izvršavanja programa od opštег interesa prema Ministarstvu zdravlja RS a koje se tiču praćenja rezistentnih mikroorganizama u bolničkoj sredini (MRSA,VRE i PRSP) za period 01.01.2011 - 31.12.2011 god. rezultati su sledeći:

1. Staphylococcus aureus meticilin R (MRSA) - 9 izolata : ortopedija - 5(bris rane), hirurgija 2 (bris rane), neonatalno 3 (bris rane).

Ovi sojevi su rezistentni na sve beta-laktamske antibiotike,lek izbora je vankomicin za teške infekcije.

2. Enterococcus vankomicin R (VRE) - nije bilo izolata

3. Streptococcus pneumoniae penicilin R (PRSP) - nije bilo izolata

4. Acinetobacter baumannii, Ps. aeruginosa (MDR, PDR) - 30 izolata

(rezistencija na sve 3 ili više grupa AB (MDR) ili na sve testirane dostupne AB (PDR)

Acinetobacter baumannii - 24 izolata (ITA - hemokultura 5, "brush" 3, rana 2, CVK 1, urin 1; hirurgija - rana 4, hemokultura 1; ortopedija - rana 2; interno - hemokultura 1, rana 1; patologija -1 (matrijal sa obdukcije); grudno - sputum 2.

Pseudomonas aeruginosa – 6 izolata (urologija - urin 1 ; pedijatrija - urin 2; ITA - hemokultura 1, rana 1; ORL - sadržaj fistule 1).

5. ESBL + ENTEROBakterije - 52 izolata

ESBL + sojevi su rezistentni na sve beta-laktamske antibiotike , izuzev karbapenema.

³⁵ **Klebsiella pneumoniae 29 izolata**

Pedijatrija - 1 (aspirat traheje)
ITA -6 (CVK 1, hemokultura 2, urin 3)
Infektivno - 1 (urin)
Interno - 8 (urin 7; hemokultura 1)
Ortopedija - 2 (rana, hemokultura)
Neonatalno -1 (rana)
Urologija - 4 (urin 1, sadržaj bubrega 1, hemokultura 1, rana 1)
Hirurgija - 4 (rana)
Grudno -1 (sputum)
Patologija -1 (bris slezine)

³⁵ **Proteus mirabilis 12 izolata**

Infektivno - 2 (urin , rana)
Neurologija -1 (urin)
Ortopedija - 1 (urin)
Urologija - 4 (rana 1, urin 3)
ITA - 2 (urin)
Interno -2 (urin)

³⁵₁₇ **E.coli 11 izolata**
Pedijatrija – 6 (urin 5, rana 1)
Hirurgija - 1 (rana)
Neonatalno - 1 (rana)
Urologija - 1 (sadržaj bubrega)
ITA - 2 (hemokultura 1, rana 1)

5. Clostridium difficile (toksin A&B) - 33 izolata

(interno -13, infektivno 10, ortopedija 2, neurologija 1, hirurgija 1, urologija 1, grudno 34)

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O BROJU PRIMOIZOLATA IZ HEMOKULTURA (1383) i LIKVORA (6) za 2011 godinu

Bact/Alert sistem za kontinuirano praćenje hemokultura

1. Str.pneumoniae 1 - INF (hemokultura)
2. E.coli 10 (1 ESBL + ITA) - 4 INF, 3 ITA, 1 NEONATALNO, 2 INT
3. Burkholderia gladioli 1 - ITA
4. Klebsilella pneumoniae 5 (1 ESBL +) - 3 ITA, 1 INT, 1 OTO.
5. Aeromonas hydrophila 1 - 1 OTO
6. Candida spp.(non albicans) 2 - ITA
7. Candida spp. 2 - 1 ITA, 1 INF
8. Candida parapsilosis 2 - 1 ITA, 1 HIR
9. Candida albicans 2 - ITA
10. Acinetobacter baumannii 8 - 6 ITA, 1 INT, 1 HIR.
11. Staph.aureus 7(2 MRSA - 1 ITA,1 INF) - 3 NEONAT, 1 INT, 1 HIR, 1 INF, 1 OTO.
12. Enterococcus faecalis 5 - 3 INF, 2 ITA
13. Pseudomonas aeruginosa 4 - 3 ITA, 1 INF
14. Salmonella Enteritidis 1 - GIN
15. Streptococcus gr B. 1 - NEONATALNO
16. Enterococcus spp. 1 - ITA
17. Proteus mirabilis 2 - ITA
18. Corynebacterium spp.(difteroidi) 1 - ITA
19. Morganella morganii 1 -HIR
20. Streptococcus gr. D 2 - HIR
21. Staph.spp.(koag.neg) 43
22. Streptococcus spp (alfa hemolitični) 3 - 2 INF, 1 HIR
23. anaerobni sporogeni gram + štapici tipa klostridija 2 - 1 HIR, 1 ITA
24. anaerobni Gram - negativni štapići - 1 INF

UKUPNO 110 primoizolata (1 po pacijentu)

Broj utrošenih boćica (hemokulture, likvori, ostale prim .sterilne tečnosti, inf.rastvor, trombociti) je:**1496**.

Za hemokulture i likvore utrošeno je aerbnih boćica - 917, anaerobnih 466, ukupno 1389.

Signal pozitivnosti dalo je **291** boćica (**21 %**) što je dosta veće u odnosu na 2010 godinu (oko 15%) i što ukazuje da se više poštjuju algoritmi za uzimanje hemoklutura.

IZVEŠTAJ O BROJU PRIMOIZOLATA KAMPILOBAKTERA

U 2011 u Cemtru za mikrobiologiju ZZJZ bilo je ukupno **30** primoizolata *Campylobacter* spp. (svi poreklo iz fecesa).

IZOLATI KOJI SE PRIJAVLJUJU LABORATORIJSKOM PRIJAVOM

1. *Salmonella* spp. 55 (Salm.Enteritidis 49, ostale u izvestaju za salmonele)

2. *Shigella flexneri* 1

3. *Shigella sonnei* 1

4. *Campylobacter* spp. 30 (predominira *C.jejuni*)

5. BHS gr. A 98

6. *Chlamydia trachomatis* 22

7. HBsAg nosilaštvo 36

8. anti HCV At 34

9. anti HIV At -Ag 0

10. TPHA reaktivni 3

11. *Clostridium difficile* : kultura 3 , toxin A/B 30 - ukupno 33

12. *Giardia lamblia* ciste 96

IZVEŠTAJ O BROJU PRIMOIZOLATA SALMONELA I ŠIGELA

1. SALMONELE (55)

Salmonella Enteritidis 49 (1 izolat iz krvi)

Salmonella infantis 1

Salmonella gr. B 1 /*Salmonelle enterica* subsp.*enterica* 01-01142

Salmonella Agona 1

Salmonella Stanleyville 1

Salmonella Senftenberg 1

Salmonella Typhimurium 1

2. ŠIGELE (2)

Shigella sonnei 1; *Shigella flexneri* 1